

Nr 53

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till patentlag m. m., dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 11 februari 1966 dagtecknad proposition, nr 40 år 1966, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitieärenden och protokoll hållet i lagrådet föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) patentlag,
- 2) lag om ändring i lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret,
- 3) lag om patent- och registreringsverkets besväravdelning,
- 4) lag om ändring i varumärkeslagen den 2 december 1960 (nr 644),
- 5) lag om ändrad lydelse av 35 § namnlagen den 11 oktober 1963 (nr 521),
- 6) lag om ändrad lydelse av 85 § utsökningslagen,

dels godkänna en i Strasbourg den 27 november 1963 undertecknad konvention om förenhetligande av vissa delar av patenträtten.

I samband med propositionen har utskottet behandlat i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

dels följande vid vårsessionen 1966 väckta likalydande motionerna I: 651 av herr Gösta Jacobsson och II: 803 av herr Wennerfors,

likalydande motionerna I: 652 av herr Gösta Jacobsson *m. fl.* och II: 802 av herr Löfgren *m. fl.*,

motionen II: 801 av herr Boo,

dels vid höstsessionen 1966 väckta motionen I: 760 av fru Segerstedt Wiberg,

dels ock vid höstsessionen 1967 väckta motionen II: 1069 av herr Löfgren.

Svenska patentombudsforeningen har i skrivelse till utskottet hemställt att utskottet måtte föreslå att i 74 § förslaget till patentlag ordet »patenterbarhet» måtte utbytas mot »nyhet» för att överensstämmelse skall vinnas med motsvarande bestämmelse i de danska och norska lagförslagen.

Sveriges redareforening har hos utskottet hemställt att undantagsregeln

i 5 § i förslaget till patentlag måtte utvidgas att omfatta även i Sverige registrerade fartyg av minst 100 bruttoton, vilka byggts i utlandet eller vid reparation där försetts med patentskyddade tillbehör eller system. Scandinavian Airlines System har anslutit sig till framställningen och uttalat att en utvidgad undantagsregel borde omfatta jämväl i Sverige registrerade luftfartyg av minst 5,5 tons tomvikt, vilka byggts i utlandet eller vid reparationer där försetts med patentskyddade tillbehör eller system. Sveriges industriförbund, som av utskottet beretts tillfälle att avgiva yttrande över framställningarna, har i sitt remissvar avstyrkt förslagen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en total revision av den patenträttsliga lagstiftningen. Förslaget har tillkommit på initiativ av Nordiska rådet och det förberedande lagstiftningsarbetet på området har bedrivits i samverkan med utredningar i Danmark, Finland och Norge.

Förslaget syftar till att allmänt modernisera lagstiftningen och tillgodoföra den resultaten av det internationella konventionsarbetet på patentområdet. I detta hänseende innebär förslaget att patentskyddet i vissa avseenden stärks. Samtidigt beaktas samhällseliga intressen, bl. a. genom att möjligheterna att meddela tvångslicens vidgas och genom att regler införs som innebär ökad offentlighet i patenteringsförfarandet.

Vidare föreslås ett system med s. k. nordiska patentansökningar. Systemet innebär, att den som vill erhålla patent i de nordiska länderna skall kunna vända sig med en patentansökan till endast ett av de nordiska patentverken, som i stort sett ensamt behandlar ansökningen och meddelar patent även för de övriga länderna. Patent meddelas därvid för varje land för sig. Sådana patent blir jämställda med patent som meddelas efter vanlig nationell ansökan. Systemets tillämpning är beroende av att särskild överenskommelse därom träffas mellan de nordiska länderna.

Systemet förutsätter att patentlagstiftningen i de nordiska länderna förhålls enhetligas. De förslag till patentlagar som samtidigt läggs fram i Danmark, Finland, Norge och Sverige är helt överensstämmande i fråga om reglerna rörande beviljande av patent. Även i vad avser övriga civilrättsliga bestämmelser är förslagen i allt väsentligt överensstämmande.

Nu gällande undantag från patenterbarhet för bl. a. kemiska föreningar samt livs- och läkemedel avskaffas, beträffande livs- och läkemedel dock först efter en övergångsperiod. Kravet på uppfinningshöjd skärps något. Förslaget inför ett krav på absolut eller generell nyhet. Enligt de nuvarande nyhetsreglerna medför bara vissa särskilt angivna omständigheter att uppfinningen ej anses som ny.

De nuvarande bestämmelserna om patent- och registreringsverkets be-

svärsavdelning föreslås bilda en särskild lag. Vidare föreslås vissa följdändringar i försvarsuppfinningslagen, varumärkeslagen, namnlagen och utsokningslagen.

I propositionen föreslås att Sverige i anslutning till den nya lagstiftningens genomförande tillträder en inom Europarådet år 1963 antagen konvention, som syftar till att vissa delar av patentlagstiftningen i de olika länderna skall förenhetligas. Detta gäller bl. a. patenterbarhet och undantag därifrån, nyhet och uppfinningshöjd.

Inledning

På initiativ av det gemensamma nordiska utskottet för ekonomiskt samarbete tillsattes under åren 1949—50 en nordisk kommitté med uppdrag att verkställa en förberedande utredning angående möjligheterna till nordisk patentgemenskap. Kommittén, som var sammansatt av danska, norska och svenska delegerade, slutförde sitt arbete under senare delen av år 1952, då likalydande betänkanden avgavs till vederbörande myndigheter i Danmark, Norge och Sverige (SOU 1952: 43).

Kommittén lade huvudvikten vid att undersöka möjligheterna för en nordisk patentgemenskap på det administrativa området och redovisade i sina betänkanden olika tänkbara lösningar. I första hand förordades ett system med nordiska patent till närmare utredning.

Sedan kommitténs betänkande remissbehandlats i vanlig ordning, behandlades frågan om en nordisk patentgemenskap vid Nordiska rådets andra session i Oslo 1954 med resultat att rådet hemställde hos regeringarna i Danmark, Island, Norge och Sverige att snarast söka genomföra ett system med nordiska patent. Finland var vid nämnda tid ej representerat i rådet men inbjöds sedermera att delta i det utredningsarbete som kom till stånd med anledning av rådets hemställan.

Härefter utsågs i Danmark, Finland, Norge och Sverige sakkunniga för fortsatt utredning rörande frågan om nordiska patent. De sakkunniga antog som benämningar respektive danska, finska, norska och svenska kommittén för nordiska patent.

Island har inte deltagit i utredningen men den isländska regeringen har under arbetets gång av den danska kommittén hållits underrättad om detta.

I mars 1962 framlade kommittéerna ett gemensamt preliminärt betänkande som remissbehandlades i samtliga länder.

Kommittéerna har därefter i början av år 1964 avgivit ett i december 1963 dagtecknat slutligt betänkande (Nordisk utredningsserie 1963: 6) med förslag till nya patentlagar för Danmark, Finland, Norge och Sverige, utkast till överenskommelse rörande nordisk patentansökan samt utkast till tillämpningsföreskrifter i anledning av den nya lagstiftningen. Den svenska

kommittén har därjämte avgivit promemoria (stencilerad) med förslag till lag om patent- och registreringsverkets besvärsvardelning m. m.

Betänkandet har remissbehandlats i samtliga länder. Den nämnda promemorian har remissbehandlats i Sverige. I Sverige har yttranden avgivits av Svea hovrätt, riksåklagarämbetet, som bifogat yttrande av statsåklagaren i Stockholm, försvarets civilförvaltning, medicinalstyrelsen, statens farmaceutiska laboratorium, telestyrelsen, statskontoret, lantbruksstyrelsen, statens centrala frökontrollanstalt, kommerskollegium, som bifogat yttranden av Stockholms handelskammare, Östergötlands och Södermanlands handelskammare, Smålands och Blekinge handelskammare, Skånes handelskammare, handelskammaren i Göteborg, handelskammaren i Gefle samt Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare, patent- och registreringsverket, näringsfrihetsrådet, ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor, statens pris- och kartellnämnd, statens tekniska forskningsråd, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Uppsala län, Östergötlands län, Göteborgs och Bohus län, Hallands län samt Västernorrlands län, besvärssakkunniga, mönsterskyddsutredningen, förvaltningsdomstolskommittén, växtförädlingsskyddsutredningen, Stockholms rådhusrätt, Apotekarsocieteten, Ingeniörsvetenskapsakademien, Jernkontoret, Svenska arbetsgivareföreningen, Sveriges industriförbund, Läkemedelsindustriföreningen, RUFI, Representantföreningen för utländska farmaceutiska industrier, Sveriges hantverks- och industriorganisation, Svensk industriförening, Sveriges lantbruksförbund, Kooperativa förbundet, Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens centralorganisation, Svenska industritjänstemannaförbundet, Sveriges akademikers centralorganisation, Sveriges civilingenjörsförbund, Svenska teknologföreningen, Sveriges juristförbund, Tekniska läroverkens ingenjörsförbund, Statsverkens ingenjörsförbund, Sveriges advokatsamfund, Svenska föreningen för industriellt rättsskydd, Svenska uppfinnarkontoret, Svenska uppfinnareföreningen, Svenska industriens patentingenjörers förening samt Svenska patentombudsföreningen.

Sveriges industriförbund åberopar i sitt yttrande ett av industriförbunden i de nordiska länderna gemensamt avgivet utlåtande ävensom ett av Sveriges kemiska industrikontor avgivet utlåtande.

Huvuddragen i lagstiftningen

Gällande rätt m. m.

Beträffande gällande rätt, internationella överenskommelser och kommittéernas betänkan den får utskottet hänvisa till s. 27—48 i propositionen.

Departementschefen

Vid lagrådsremissen anförde *föredragande departementschefen, statsrådet Kling*, följande.

Tanken på ett nordiskt patentsamarbete är mycket gammal. Så tidigt som år 1881 diskuterades vid ett nordiskt juristmöte i Köpenhamn möjligheten att införa överensstämmande patentlagar i de nordiska länderna. I olika former har därefter nordiska överläggningar ägt rum i frågan. Ett mera omfattande samarbete har emellertid kommit till stånd först sedan Nordiska rådet i en rekommendation år 1954, i anslutning till ett av en dansk-norsk-svensk kommitté dessförinnan framlagt principförslag, hemställt att regeringarna snarast ville söka genomföra ett system med nordiska patent. Med anledning av rekommendationen tillsattes sakkunniga för fortsatt utredning av denna fråga. De sakkunniga, vilka som benämningar antagit respektive danska, finska, norska och svenska kommittén för nordiska patent, har efter omfattande utredningsarbete i början av år 1964 framlagt ett betänkande med förslag till gemensam nordisk patentlagstiftning. Arbetet ingår därvid som ett led i det pågående nordiska lagstiftningssamarbetet på immaterialrättens område som bl. a. lett till de nya varumärkes- och upphovsrättslagarna.

Den svenska kommittén har lagt fram särskilda lagförslag om patent- och registreringsverkets besväravdelning och om följdändringar i försvarsuppfinningslagen, varumärkeslagen och namnlagen.

För svensk rätts del innebär kommittéernas förslag en total revision av den för patent i allmänhet gällande lagstiftningen, som innefattas i förordningen den 16 maj 1884 angående patent. Speciallagstiftningen om arbetstagares uppfinningar och om försvarsuppfinningar har lämnats utanför. En sådan allmän revision av patenträtten har sedan länge varit ett önskemål. Förslag därtill har utarbetats vid olika tillfällen — främst märkes ett år 1919 av patentlagstiftningskommittén avgivet betänkande med förslag till lag om patent m. m. — men har inte lett till resultat. Vissa partiella reformer har dock ägt rum. Viktigast är en år 1944 genomförd lag om ändring i patentförordningen, vilken grundades på ett av 1938 års patentutredning år 1942 avgivet betänkande.

Del nu avgivna förslaget har ett dubbelt syfte: det avser dels att vid sidan av de vanliga nationella patentansökningarna införa ett system med s. k. nordiska patentansökningar och i samband därmed åstadkomma så vitt möjligt enhetliga nordiska patentlagar och dels att allmänt modernisera lagstiftningen och tillgodoföra den resultaten av det internationella konventionsarbetet på patentområdet.

Det föreslagna systemet med nordiska patentansökningar innebär, att den som vill erhålla patent i de nordiska länderna skall kunna vända sig med en patentansökan, s. k. nordisk patentansökan, till endast ett av de

nordiska patentverken, som därvid i stort sett ensamt behandlar ansökningen enligt samma regler som gäller för nationell ansökan och meddelar patent även för de övriga länderna. Patent meddelas därvid för varje land för sig. Sådana patent är i allt jämställda med patent som meddelas efter vanlig nationell ansökan. Enligt förslaget finns två typer av nordiska patentansökningar, den ena ledande till patent i Danmark, Norge och Sverige, den andra till patent i dessa länder och Finland. Systemet med nordiska patentansökningar beräknas medföra avsevärd rationalisering av arbetet vid de nordiska patentverken, som för närvarande belastas av stigande balanser av oavgjorda ärenden.

Systemet förutsätter ett förenhetligande av patentlagstiftningen i de nordiska länderna. Kommittéerna har därför upptagit patentlagstiftningen i dess helhet till översyn, vilket ansetts påkallat även med tanke på den utveckling som skett på området sedan de nuvarande patentlagarna antogs. Som resultat av kommittéernas arbete framlägges förslag till nya patentlagar för Danmark, Finland, Norge och Sverige. Förslagen är helt överensstämmande i fråga om patentbeviljandet. Även i vad avser övriga civilrättsliga bestämmelser är förslagen i allt väsentligt överensstämmande. Straff- och processrättsliga regler har däremot inte kunnat förenhetligas i samma grad, med hänsyn till de skiljaktigheter som råder mellan de straff- och processrättsliga systemen i de olika länderna.

Reglerna rörande nordiska patentansökningar har upptagits i ett särskilt kapitel i de nya patentlagarna. Bland de viktigaste nyheterna i övrigt i förslaget må nämnas följande. Nu gällande undantag från patenterbarhet för bl. a. kemiska föreningar samt livs- och läkemedel avskaffas, beträffande livs- och läkemedel dock först efter en övergångsperiod. Kravet på uppfinningshöjd, d. v. s. att uppfinningen inte kan betraktas som närliggande för en genomsnittsfackman, är avsett att något skärpas. Vid bedömningen av uppfinningshöjden måste hänsyn tagas till vad som blivit känt innan patentet söktes. Som känt skall enligt förslaget anses allt som blivit allmänt tillgängligt samt dessutom tidigare ingivna patentansökningar i den mån dessa blir offentliga. Förslaget inför alltså ett krav på absolut eller generell nyhet till skillnad från vad som är fallet enligt de nuvarande nordiska nyhetsreglerna, vilka blott anger vissa omständigheter såsom medförande att uppfinningen ej får anses som ny. Handläggningen av patentansökningsärenden sker för närvarande i stort sett under sekretess fram till dess ansökningen utlägges för allmänheten efter verkställd granskning. Kommittéerna föreslår en väsentligt utökad offentlighet. Sekretessen skall kunna bibehållas under högst 18 månader från ansökningsdagen, respektive den dag från vilken sökanden åtnjuter prioritet från en utomlands gjord ansökan på samma uppfinning. Möjligheterna att erhålla tvångslicens utvidgas. Bl. a. skall tvångslicens kunna meddelas om hänsyn till allmänt intresse av synnerlig vikt så kräver.

Vid remissbehandlingen har kommittéernas förslag genomgående fått ett gynnsamt mottagande och det anses väl ägnat att läggas till grund för lagstiftning. Vad särskilt angår det föreslagna systemet med nordiska patentansökningar är det en allmän uppfattning hos remissinstanserna att detta kommer att medföra en rationalisering av de nordiska patentverkens arbete och därmed medföra en förkortning av de nuvarande långa behandlingstiderna för patentansökningar.

Efter remissbehandlingen har hållits fortsatta nordiska överläggningar i ämnet mellan berörda departement och ministerier i Stockholm den 19—20 augusti 1964, i Helsingfors den 23—26 november 1964, i Köpenhamn den 8—10 februari 1965 och i Oslo den 12—13 april 1965. Vid överläggningarna har kommittéernas förslag överarbetats under hänsynstagande till de synpunkter som framkommit vid remissbehandlingen i de olika länderna. I fråga om systemet med nordiska patentansökningar har därvid på finskt förslag i princip förordats den principiellt betydelsefulla modifikationen, att nordisk patentansökan skall kunna omfatta antingen de fyra nordiska länderna Danmark, Finland, Norge och Sverige eller blott tre av dessa länder. Finland skall alltså — i motsats till vad kommittéerna föreslog — kunna medtagas i ansökning avseende endast tre länder.

Med anledning av ett från svensk sida framlagt regeringsförslag har kommittéernas förslag behandlats vid Nordiska rådets 13:e session i Reykjavik i februari 1965. Rådet beslöt därvid rekommendera regeringarna att söka genomföra förslaget. Mellan regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige har därefter under hand träffats överenskommelse om att bedriva arbetet så att propositioner i ämnet skall kunna framläggas för folkrepresentationerna i början av år 1966.

I enlighet härmed vill jag nu förorda att lagstiftning genomföres i principiell överensstämmelse med kommittéernas förslag. Såsom jag uttalade i samband med att jag anmälde frågan om avlåtande till Nordiska rådet av det förut nämnda regeringsförslaget framstår ett system med nordiska patentansökningar i dagens läge som enda vägen att snabbt genomföra den rationalisering av arbetsförhållandena vid de nordiska patentverken, som visat sig alltmera angelägen. En sådan rationalisering skulle komma de patentsökande till godo i form av väsentligt minskade behandlingstider och ett billigare förfarande. För patentverken skulle den leda till en betydande minskning i den nuvarande synnerligen betungande arbetsbelastningen. Enligt kommittéernas beräkningar skulle minskningen för år 1965 uppgå för Danmark till 39 %, för Finland till 22 %, för Norge till 26 % och för Sverige till 37 %. För samtliga länder skulle minskningen bli 34 %. Även om dessa siffror får betraktas som osäkra finns grundad anledning antaga att kommittéernas förslag skulle medföra en påtaglig minskning av patentverkens arbetsbelastning och därmed innebära betydande besparingar för det allmänna och även vinster i nationalekonomiskt avseende. På grund av de

ytterligt ansträngda arbetsförhållandena vid det svenska patentverket torde systemet med nordiska patentansökningar visserligen för närvarande inte kunna leda till att personal friställes men klart är att patentverkets anspråk på teknisk personal blir väsentligt mindre än det eljest skulle vara.

Även i vad angår patentlagstiftningen i allmänhet innefattar kommittéernas förslag enligt min mening i stort sett lämpliga lösningar av de ofta komplicerade frågor som möter inom detta område. Förslaget innebär här att patentskyddet i vissa avseenden stärkts men beaktar samtidigt samhällseliga intressen på området, bl. a. genom vidgade möjligheter att meddela tvångslicens och genom regler som innebär ökad offentlighet i patenteringsförfarandet. Jag finner den avvägning som sålunda skett i det väsentliga ändamålsenlig.

Även om alltså huvudlinjerna i kommittéernas förslag bör följas, har den granskning av förslaget som med beaktande av de avgivna remissyttrandena verkställts vid de nordiska departementsöverläggningarna visat att en del jämkningar är påkallade. Vid det fortsatta arbetet inom justitiedepartementet har jag sökt att så långt som möjligt taga hänsyn till resultatet av dessa överläggningar.

Som jag förut anfört har de delegerade i fråga om systemet med nordiska patentansökningar framlagt ett ändringsförslag av mera principiell betydelse, som går ut på att införa möjlighet att i nordisk patentansökan, som avser endast tre länder, medtaga även Finland. Jag vill för min del tillstyrka detta förslag.

Till övriga ändringsförslag av de delegerade återkommer jag i det följande.

I internationellt hänseende har kommittéerna vid utformandet av sitt förslag tagit hänsyn till den inom Europarådet utarbetade konventionen den 27 november 1963 om förenhetligande av vissa delar av patenträtten. Med förslagets genomförande kan alltså denna konvention ratificeras från svensk sida.

Kommittéerna har vidare eftersträvat att i största möjliga utsträckning beakta det utkast till en konvention rörande patentgemenskap mellan EEC-länderna som är under utarbetande. Detta arbete har dragit ut på tiden och det torde för närvarande vara svårt att bedöma när konventionen kommer till stånd. Ett beslut att nu genomföra kommittéernas förslag innebär att man inte avvaktar resultatet av EEC-arbetet. I den nordiska diskussionen har också i stort sett rått enighet om att dröjsmålet med arbetet på EEC-konventionen inte får leda till uppskov med genomförandet av den nordiska patentgemenskapen. Frågan om en samordning mellan det nordiska systemet och EEC-konventionen får upptagas längre fram sedan denna konvention genomförts. Härvid får också prövas den av patentverket vid remissbehandlingen av kommittéernas förslag väckta frågan om införande av s. k. provisoriska patent.

Den av några remissinstanser diskuterade frågan om skydd för s. k. Ge-

brauchsmuster torde få upptagas i samband med revisionen av mönsterlagstiftningen.

Ett par remissinstanser har framställt önskemål om särskilda regler för skydd av uppfinning under tid då utredning om exploateringsmöjligheter pågår och om en särskild skyddsform för enklare uppfinningar. Något större praktiskt behov av sådana specialregler torde emellertid inte föreligga och jag är inte beredd att framlägga några förslag härom.

Det förenhetligande av den nordiska patenträtten, som det framlagda förslaget åsyftar, aktualiserar frågan om en samordning av prövningen av besvär över beslut i patentärenden. I sitt betänkande har kommittéerna framhållit önskvärdheten av att en gemensam nordisk besvärinstans för patentärenden inrättas och förordat att denna fråga snarast måtte utredas. Mellan regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige har sedermera under hand träffats överenskommelse att verkställa en sådan utredning. I Sverige har sakkunniga för ändamålet tillkallats med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 26 maj 1965.

I detta sammanhang har bl. a. patentverket i sitt remissyttrande framhållit att det nordiska patentsamarbetet bör vidgas även på det administrativa planet. Jag vill för min del ansluta mig till denna uppfattning.

De särskilda lagförslagen m. m.

Utskottet får i denna del hänvisa till propositionen s. 53—279 samt, beträffande lagtexterna, till s. 25—45 nedan. I samband med redovisningen nedan av framställda motionsyrkanden kommer vissa av departementschefens yttranden som berör några av de i motionerna aktualiserade spörsmålen att återgivas. På s. 282—295 i propositionen återfinnes den på engelska och franska avfattade konventionen om förenhetligande av vissa delar av patenträtten jämte svensk översättning.

Lagrådet

Lagrådets yttrande över lagförslagen har intagits på s. 317—358 i propositionen och departementschefens anmälan av lagrådets yttrande på s. 359—366.

Motionerna m. m.

Likalydande motionerna I: 651 och II: 803

I motionerna hemställs, dels att uppfinnarens namn ej skall behöva anges i patentansökningen, men att uppfinnaren skall ha rätt att på egen begäran nämnas såsom uppfinnare i patentet, dels ock att den nya möjlig-

heten till patentering av läkemedel ges en sådan utformning att sinsemellan oberoende patent ej meddelas på samma läkemedel för olika indikationsområden.

Beträffande det första yrkandet anföres i motionerna:

Inom dagens industri blir det allt vanligare att en uppfinning är resultatet av ett kollektivt arbete vid industrins forskningsavdelningar. I sådana fall är det ibland närmast omöjligt att utpeka någon särskild person såsom uppfinnare, i synnerhet när det gäller mera komplexa uppfinningar. I de nordiska patentkommittéernas slutliga betänkande föreslogs att ett företag skulle kunna söka patent utan att behöva ange någon viss person såsom uppfinnare. Uppfinnaren skulle dock alltid ha rätt att på egen begäran nämnas såsom uppfinnare i patentet. Denna lösning har också föreslagits i EEC:s utkast till patentkonvention. I propositionen har man emellertid frångått kommittéernas förslag och föreslagit att uppfinnarens namn skall anges i patentansökan. Enligt min mening tillgodoser den lösning som föreslagits i de nordiska patentkommittéernas slutliga betänkande ett praktiskt behov utan att någon uppfinnarens intressen blir lidande. Denna lösning är därför att föredraga.

Bestämmelsen återfinnes i 9 § patentlagförslaget och behandlas på s. 106—108 i propositionen. Här må endast anmärkas att det vid de nordiska departementsöverläggningarna förordades att uppfinnarens namn alltid skall anges, vilket förslag departementschefen biträdde, samt att åtskilliga svenska remissinstanser uttalat sig härför.

Till stöd för det senare yrkandet åberopar motionärerna följande.

Beträffande införandet av produktpatent på läkemedel anförs i propositionen att påvisande av en ny biologisk verkan för samma läkemedel kan representera en sådan uppfinningshöjd i förhållande till vad man, även med god vilja, kan utläsa av patentet, att ett nytt självständigt patent bör kunna beviljas. För att patent för ett läkemedel skall kunna beviljas har sökanden att visa att medlet har en terapeutisk verkan. Härmed avses att medlet skall ha en botande effekt på en viss sjukdom. Emellertid kan ett läkemedel tänkas ha terapeutisk verkan i flera hänseenden. Dessa olika verkningar kan i undantagsfall härledas ur olika biologiska verkningsmekanismer. Oavsett om flera terapeutiska verkningar — eller indikationsområden — för samma läkemedel härrör från en biologisk verkningsmekanism eller flera, bör enligt min mening sinsemellan oberoende patent samtidigt ej kunna meddelas på ett läkemedel för olika indikationsområden. Om någon således skulle »uppfinna» ett nytt indikationsområde för ett visst läkemedel och kunna visa att detta område härrör från en annan biologisk verkningsmekanism än den som tidigare påvisats för ett annat indikationsområde för samma läkemedel, är detta som regel ej resultat av någon uppfinnande verksamhet, utan har karaktären av en upptäckt. I vissa avseenden torde även direkta nackdelar uppstå med den föreslagna lösningen. Bland annat skulle det bli närmast omöjligt för de olika patenthavarna för samma läkemedel att sinsemellan beivra intrång avseende läkemedlets användande för varandras indikationsområden.

Vid de nordiska departementsöverläggningarna togs frågan upp om vilken principiell räckvidd som bör tilläggas patent på kemiska föreningar,

livsmedel och läkemedel. *Departementschefen* har anslutit sig till de delegerades anföranden. Vad gäller läkemedel anförde de delegerade — s. 71 f i propositionen — följande.

Här kan förhållandet ofta vara det, att man i fråga om det nya ämnet konstaterat en terapeutisk verkan som grundar patent, men att man ej vet orsaken till denna verkan eller vilka egenskaper hos ämnet som betingar den. Om andra anser sig kunna konstatera att ämnet har terapeutisk verkan i andra avseenden än som angivits i patentbeskrivningen, kan det — även om det gäller ämnets användning på ett helt annat sätt — vara osäkert om det inte i själva verket är fråga om samma terapeutiska verkan. Det kan då synas berättigat, att för begränsning av patentskyddet ange att ämnet kan användas som läkemedel. Även här kan emellertid påvisande av en ny biologisk verkan representera en sådan uppfinningshöjd i förhållande till vad man, även med god vilja, kan utläsa av patentet, att ett nytt, självständigt patent bör kunna beviljas. De delegerade har slutligen anført att användningsområdet skall anges i patentkraven. Om angivandet skett i alltför generella termer, kan patent endast uppnås om kravet i erforderlig mån preciserats.

Likalydande motionerna I: 652 och II: 802 samt motionen II: 1069

I de likalydande motionerna yrkas

A. att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 40 måtte besluta 1. att i enlighet med gällande rätt en ännu ej offentliggjord patentansökan ej anses utgöra nyhetshinder, 2. att invändare ges samma besvärsrätt som patentsökande, 3. att åtal för patentintrång skall kunna väckas av målsäganden eller av allmän åklagare efter angivelse av målsäganden, om det av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt, 4. att gällande regler om möjlighet att få invändning om ogiltighet prövad i intrångsprocess bibehålles; samt

B. 1. att vid utskottsbehandlingen av proposition nr 40 kontakt tages med motsvarande instanser i de övriga nordiska länderna för att i görligaste mån erhålla överensstämmelse mellan de olika nordiska lagstiftningarna, 2. att vederbörande utskott utarbetar erforderlig lagtext.

I motionen II: 1069 yrkas att »riksdagen må genom godkännande av en motivering av ovan angiven innebörd för antagande av förslaget till bestämmelser om ny patentlag betona vikten av att i tillämpningsföreskrifterna för den nya patentlagen bör ingå riktlinjer, som möjliggör en liberal tolkning av begreppet nyhetshinder med hänsyn till tidigare ingiven, men ännu ej publicerad patentansökan, då samma sökande senare inger ansökan om tilläggspatent».

Yrkandet under A. 1. i motionerna I: 652 och II: 802 motiveras av motionärerna sålunda.

Patent kan endast erhållas på nya uppfinningar. I propositionen föreslås att allt som är allmänt känt i princip skall ha betydelse för bedömning av en uppfinnings nyhet. Även innehållet i en äldre patentansökan skall anses som känt, även om denna ansökan först senare offentliggöres. Denna re-

gel skall tillämpas även i fråga om flera ansökningar från en och samma sökande.

En patentansökan måste emellertid stundom inges på ett så tidigt stadium att uppfinningen ännu ej är fullbordad. En mer utvecklad patentansökan behöver därför i vissa fall inges senare, och enligt gällande rätt möter detta ej hinder. Förslaget innebär däremot en inskränkning i möjligheten att söka patent på sådan vidareutveckling. Visserligen finns möjlighet att i vissa fall söka tilläggspatent på förbättringar. Denna möjlighet är dock begränsad. Kravet på enhetlighet måste nämligen upprätthållas, vilket innebär att tilläggspatent ej kan beviljas för en vidareutveckling av uppfinningen, om den inte kunnat göras till föremål för underanspråk i den första patentansökan. Den föreslagna lösningen, som motiveras bl. a. med att en liknande regel upptagits i Europarådets lagkonvention och i EEC:s utkast till patentkonvention, mötte stark kritik från ett flertal remissinstanser. Då lagkonventionen numera ej innehåller någon enhetlig lösning av denna fråga och man inom EEC med stor sannolikhet kommer att välja en annan lösning, finns enligt vår mening ingen anledning att för svenskt vidkommande frångå nuvarande regler, vilka fungerar tillfredsställande och fyller ett praktiskt behov.

I motionen II: 1069 anföres följande.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 40 av år 1966 angående ny patentlag finns bl. a. följande grundförutsättning för beviljande av patent: Patent kan endast erhållas på nya uppfinningar. Allt som är allmänt känt skall i princip ha betydelse för bedömningen av en uppfinnings nyhet. Även i innehållet i en äldre patentansökan skall anses som känt, även om denna ansökan först senare offentliggöres. Denna regel skall tillämpas även i fråga om flera ansökningar från en och samma sökande.

I motionerna nr I: 652 och II: 802 påvisas de klara nackdelar för en uppfinnare, som dessa nya bedömningsregler skulle innebära, och yrkades därför under punkten A 1) att riksdagen måtte besluta att i enlighet med gällande rätt en ännu ej offentliggjord patentansökan ej anses utgöra nyhetshinder.

Jag anser fortfarande, att en bestämmelse enligt detta yrkande skulle vara väl motiverad och att fördelarna med att bibehålla hittills gällande rättsregler inom detta område är mera tungt vägande än de nackdelar, som må kunna anföras mot dem. Enligt vad jag inhämtat har man emellertid vid de överläggningar, som ägt rum mellan de nordiska ländernas lagutskott, stannat för ett godkännande av propositionernas förslag, trots att — enligt vad jag kunnat förstå — en viss tveksamhet synes föreligga.

Jag har mig också bekant, att så sent som den 26 september 1967 en framställning till de nordiska ländernas regeringar gjorts av Conopa, som är ett gemensamt organ för de danska, finska, norska och svenska patentombudsforeningarna. Man kan av skrivelsen från Conopa utläsa tillfredsställelse över att de nordiska lagutskotten godtagit ett av patentombudsforeningarna framlagt förslag beträffande § 2, stycke 1, men beträffande ett annat förslag, som berör samma område som det här ovan åberopade ändringsförslaget under A 1) ber jag att få citera följande avsnitt ur Conopas skrivelse:

Vedrørende Foreningernes andet forslag, der angår nyhedshindrende virkning af tidligere indleveret, men endnu ikke tilgængeliggjort ansøgning,

og som har relation till lovforslagens paragraf 2, stk. 2, pkt. 2, har den danske handelsminister til det danske Folketingsudvalg udtalt, at der utvivlsomt er en vis realitet i det af patentagenterne anførte, og har erkendt, at der kan foreligge tilfælde, hvor regelen vil kunne være til gene for en patentansøger. Handelsministeren vil derfor ikke modsætte sig en tillægsbestemmelse, der vil kunne accepteres også af de øvrige nordiske lande.

På nordiske patentagenter 8. kongres i Ebeltoft den 6.—9. september 1967, hvori deltog embedsmænd fra de fire nordiske patentmyndigheder, blev givet en udredning af de meget komplicerede forhold i denne henseende. Udredningen blev illustreret med ikke tidligere fremdragne eksempler fra teknikens forskellige områder, som viste, at nyhedsreglerne ifølge lovforslagens paragraf 2, stk. 2, pkt. 2 til forskel fra de nu gældende i mange tilfælde gør det umuligt for en opfinder at få patent på en videre udvikling af en i en tidligere patentansøgning omtalt opfindelse.

Ingen bestred, at bestemmelsen i paragraf 2, stk. 2, pkt. 2, således som den er formuleret, favoriserer uden-nordiske patentansøgere og kapitalstærke inden-nordiske patentansøgere, idet begge disse kategorier af ansøgere kan omgå bestemmelsen ved først at indlevere deres prioritetsbegrundende patentansøgninger uden for Norden, og derefter indlevere med konventionsprioritet i Norden.

Det konstateredes, at bestemmelsen i paragraf 2 stk. 2, pkt. 2, i patentlovsforslagene kan medføre, at en ansøger på urimelig måde fratages mulighed for beskyttelse af sine opfindelser gennem successiv indlevering af patentansøgninger inden for den i paragraf 22 omhandlede 18 måneders frist.

Då der på kongressen også fra embedsmandsside blev givet udtryk for sympati for de fremsatte synspunkter, skal Foreningerne tillade sig at anmode regeringerne i Danmark, Finland, Norge og Sverige om, at der træffes foranstaltninger til at afbøde den uønskede virkning af bestemmelsen i paragraf 2, stk. 2, pkt. 2, i patentlovsforslagene.

I skrivelsen från Conopa föreslås direkt yrkande dels på danska för den danska lagtexten, dels på norska för den norska lagtexten och på svenska för den finska och svenska lagtexten. För de sistnämnda lyder förslaget på följande sätt:

I det *finske* og det *svenske* lovforslag indføjes i paragraf 2, stk. 2, pkt. 2 ordene »*annan tillhörig*» på det i nedenstående citat for tydeligheds skyld ved en understregning markerede sted:

Även innehållet i *annan tillhörig* patentansökan som tidigare gjorts här i riket anses som känt, om denna ansökan blir allmänt tillgänglig enligt 22 §.

De synpunkter, som nu anföres i skrivelsen från Conopa, ingick i motiven till det yrkande, som uppställdes under A 1) i motionerna I: 652 och II: 802, då de skrevs år 1966. Att en utländsk patentansökare i sitt land har rätt att inge mer än en patentansökan under ett år från ingivandet av den första ansökningen och därefter inom prioritetsåret kan inge en samlad ansökan i ett nordiskt land, innebär en förmån för den utländske ansökaren. En nordisk patentansökare kan kringgå den nya nordiska nyhetshindrande bestämmelsen under 1 år om han gör sin första och de därefter av utvecklingsskäl föranledda följande ansökningarna i t. ex. Tyskland och sedan före prioritetslidens utgång gör en samlad ansökan i nordiskt land. Att denna möjlighet företrädesvis står sådana sökande till buds, som har bätt-

re ekonomiska resurser, måste vara direkt kränkande med hänsyn till de demokratiska principer, som borde vara naturliga vid utformningen av en lagstiftning i de nordiska länderna.

Ett godkännande av det ändringsförslag, som framföres i skrivelsen från Conopa skulle tillgodose en betydande del av den problemställning, som föranlett yrkandet under A 1) i motionerna I: 652 och II: 802, och jag skulle kunna ansluta mig till förslaget från Conopa om yrkandet under A 1) i de angivna motionerna inte kan biträdas.

Då jag beaktar, att det nu föreliggande lagförslaget är resultatet av ett mångårigt nordiskt samarbete, och jag inser att nya yrkanden skulle kunna äventyra ett snabbt antagande av en nordisk patentlagstiftning på grund av att nya nordiska överväganden vore erforderliga, har jag sökt finna vägar för att i görligaste mån beakta de av Conopa anförda synpunkterna och likaledes i varje fall delvis ta hänsyn till de motiv, som föranlett yrkandet under A 1) i motionerna I: 652 och II: 802.

Efter kontakt med sakkunnig i det svenska patentverket synes det mig som om en möjlighet skulle kunna ligga däri, att man inom ramen för de nya bestämmelserna om tilläggspatent på administrativ väg skulle kunna möjliggöra en sådan tolkning av nyhetsbegreppet, att tidigare patentansökan, som ännu ej publicerats, ej ovillkorligen skall anses som nyhetshindrande för en senare ingiven ansökan från samma sökande.

En sådan tillämpning av grunderna för granskningsarbetet med hänsyn till de eljest uppkommande och här ovan anförda olägenheterna, skulle emellertid kräva, att de tillämpningsbestämmelser, som förutsättes komma att utarbetas gemensamt för de nordiska länderna, klart anger riktlinjer med en motsvarande liberal tolkning av begreppet nyhetshinder för egna ansökningar om tilläggspatent.

Om det — trots genom tillämpningsbestämmelser möjliggjord liberal tolkning av begreppet nyhetshinder i angivna fall — senare skulle visa sig, att betydande olägenheter kvarstår på grund av den nya lagens utformning, så förutsätter jag, att de nordiska patentverken medverkar till att en ändring av lagen kommer till stånd, vare sig olägenheterna iakttages inom patentverken eller sakligt motiveras av patentsökande.

Jag vill nu — med hänvisning till vad ovan anförts — inskränka mig till att anhålla, att i utskottets skrivning klart må framhållas, att i tillämpningsföreskrifterna för den nya patentlagen bör ingå riktlinjer, som möjliggör en liberal tolkning av begreppet nyhetshinder med hänsyn till tidigare ingiven, men ännu ej publicerad patentansökan, då samma sökande senare inger ansökan om tilläggspatent, — — —.

Departementschefen har i denna fråga anförts, s. 84 f i propositionen, följande.

I förevarande sammanhang har kommittéerna även tagit upp frågan om kollision med anspråk på grund av äldre ansökan rörande samma eller liknande uppfinning. Enligt patentförordningen äger den äldre sökanden här företräde om uppfinningarna är lika eller väsentligen lika. I praxis tillämpas detta så, att den yngre får patent på sin uppfinning om den uppvisar en rimlig teknisk skillnad i förhållande till den äldre sökandens uppfinning. Detta innebär att den inte behöver uppfylla eljest gällande krav på nyhet och uppfinningshöjd i förhållande till den äldre sökandens uppfinning.

Kommittéerna framhåller att denna ordning visat sig medföra vissa vanskligheter i tillämpningen och har här sökt en annan lösning. Efter att ha diskuterat och avvisat tanken att införa möjlighet till s. k. dubbelpatentering, har kommittéerna i anslutning till vissa bestämmelser i Europarådets lagkonvention och EEC-utkastet föreslagit, att man ger den äldre sökanden ett absolut företräde och betraktar hans ansökan som nyhetshinder för den yngre, dock under förutsättning att den äldre ansökningen offentliggöres enligt 22 §.

Förslaget har i remissbehandlingen blivit föremål för delade meningar. Det har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av flertalet instanser, men åtskilliga instanser har ställt sig tveksamma eller direkt avvisande. I kritiken har bl. a. gjorts gällande att det vore stötande att äldre ansökningar skulle kunna utgöra nyhetshinder under en period då de faktiskt är hemliga och inte åtkomliga för allmänheten.

För egen del vill jag till en början biträda kommittéernas mening att man inte bör bibehålla nuvarande praxis, enligt vilken det är tillräckligt för den yngre sökandens rätt att erhålla patent att det föreligger en rimlig teknisk skillnad mellan hans uppfinning och den äldre sökandens. Såsom kommittéerna anfört måste det vara förenat med betydande olägenheter att i tillämpningen arbeta med ett så vagt kriterium. Man riskerar också att praxis kan komma att utveckla sig olika vid de skilda nordiska patentverken. Då det gäller att finna en annan lösning har patentverket ifrågasatt om man inte borde undersöka huruvida man kan införa möjlighet till dubbelpatentering. Liksom kommittéerna vill jag emellertid avböja denna tanke. Även dubbelpatentering medför i tillämpningen åtskilliga svårigheter, bl. a. vid licensgivning och intrångstalan. Enligt min mening är däremot åtskilliga fördelar förenade med den av kommittéerna föreslagna lösningen, att absolut företräde tillerkännes den äldre sökanden under förutsättning att hans ansökan blir allmänt tillgänglig enligt 22 §, och att ansökningen alltså, under nämnda förutsättning, betraktas som nyhetshinder i vanlig mening. Allmänheten får härigenom bättre skydd mot att det ges patent på uppfinningar som ur patenterbarhetssynpunkt är likartade. För praxis innebär denna ordning en fast och principiellt enkel regel. Mot invändningen, att det vore principiellt otillfredsställande att en inte offentliggjord omständighet kan betraktas som nyhetshinder, bör framhållas att den äldre sökanden enligt 22 § äger när som helst begära offentliggörande och att den yngre sökanden knappast bör kunna påräkna ett bättre skydd än om sådant offentliggörande begärts. Härtill kommer att regeln upptagits i Europarådets lagkonvention, låt vara i fakultativ form, och i EEC-utkastet. Av anförda skäl tillstyrker jag kommittéernas förslag.

Regeln kan möjligen synas medföra vissa komplikationer i fall då den äldre och yngre ansökningen inges av samma sökande. Såsom kommittéerna framhållit bör dock i de flesta fall möjligheterna till tilläggspatent

vara tillfyllest för att bereda sökanden det skydd han behöver. Med anledning av ett remissyttrande vill jag framhålla, att om patent sökes på samverkande uppfinningar o. d., man synes kunna begära att sökanden inger ansökningarna samtidigt.

Yrkandena under A. 2.—A. 4. i motionerna I: 652 och II: 802 behandlar processuella frågor.

Beträffande de två förstnämnda punkterna anför motionärerna:

A. 2. Enligt gällande rätt har invändare i patentprocess inte någon besvärsmöjlighet till regeringsrätten. En sådan möjlighet föreslogs i de nordiska kommittéernas slutliga betänkande. Ehuru detta förslag tillstyrktes eller lämnades utan erinran av flertalet remissinstanser, har i propositionen besvärsmöjlighet för invändare uteslutits. Enligt vår mening är det stötande att invändare, som onekligen intar ställningen såsom part i en patentprocess inte har samma möjlighet som patentsökanden att besvara sig över utslag som gått honom emot i patentmyndighetens besväravdelning. Med hänsyn till det allmänna intresset att patent inte beviljas med orätt är det angeläget att en invändning som bifalles i en instans kan prövas i full utsträckning i händelse av att patentsökanden besvarar sig. För närvarande behandlas invändare i nämnda fall emellertid inte såsom part i besvärsmålet, vilket innebär att han ej får tillfälle att utföra sin talan på samma sätt som om han själv haft besvärsmöjlighet. Enligt vår mening finns alltså ett starkt intresse att snarast jämställa patentsökandens och invändarens besvärsmöjligheter. Någon anledning att, som föreslås i propositionen, avvakta resultatet av den tillsatta utredningen om en gemensam nordisk besvärsmöjlighet i patentärenden föreligger inte. Tvärtom torde införande av lika antal besvärsmöjligheter för såväl patentsökande som invändare innebära förberedande åtgärder till en anpassning till en gemensam nordisk besvärsmöjlighet.

A. 3. Enligt gällande rätt må talan i anledning av patentinfrång ej väckas av annan än patenthavaren. Emellertid har i propositionen föreslagits att patentinfrång må åtalas av allmän åklagare, om målsäganden anger det till åtal, och åtal av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt. Enligt vår mening bör emellertid de argument som i de nordiska kommittéernas betänkande anförts till förmån för bibehållande av gällande rätt i denna fråga beaktas. Sålunda kan det ibland vara mindre tilltalande att ekonomiskt starka företag skall på det allmännas bekostnad kunna angripa mindre näringsidkare. Ej heller är det tillfredsställande att en målsägande som kan vara bättre rustad än åklagaren att åstadkomma en utredning alltid skall behöva avvakta ett beslut från åklagaren att denne inte ämnar åtala infrånget innan han själv får väcka talan om ansvar. Svårigheten för polismyndighet och åklagare att behandla och bedöma de tekniska problem som alltid föreligger i patenttvister förtjänar i detta sammanhang särskilt beaktande. Gällande rätt bör därför bibehållas. Därest man vill tillgodose de önskemål som kan förefinnas hos enskilda uppfinnare och mindre företag om samhällets bistånd för att föra talan om ansvar å patentinfrång, torde en lämplig lösning vara att vid sidan om rätten för målsägande att tala å patentinfrång införa en fakultativ möjlighet för denne att ange infrånget till åtal av åklagaren, som då skall väcka åtal, om det synes vara av särskilda skäl påkallat ur allmän synpunkt.

Härom anföres å s. 205 f. i propositionen av *departementschefen*:

Förslaget att patentintrång sålunda alltjämt skall vara undandraget allmänt åtal har väckt delade meningar hos remissinstanserna; från flera håll, bl. a. av riksåklagarämbetet, har förordats att man här i stället följer regleringen i upphovsrätts- och varumärkeslagarna och gör brottet till angivelsebrott. Vilken lösning man här bör välja är enligt min mening i hög grad tveksamt. För kommittéförslaget kan främst anföras att patentintrång ofta är av säregen och komplicerad beskaffenhet och lämpar sig mindre väl för handläggning av allmän åklagare. Göres patentintrång till angivelsebrott, försvåras också en uppgörelse i godo mellan parterna. För att göra patentintrång till angivelsebrott talar emellertid principiella synpunkter. Patentintrång står, liksom intrång i varumärkesrätt, nära de egentliga förmögenhetsbrotten och bör åtnjuta det förhöjda skydd som ett läggande under allmänt åtal medför. Det är även stötande att i fråga om ett så pass allvarligt brott som patentintrång helt och hållet överlämna frågan om utkrävande av ansvar åt målsäganden. Från praktisk synpunkt märkes att straffansvar i regel torde aktualiseras endast i grövre och mera uppenbara fall. De mest komplicerade målen torde i allmänhet handläggas som civila patentprocesser mellan större företag, där frågan om ansvar över huvud aldrig blir aktuell. För egen del finner jag därför övervägande skäl tala för att patentintrång i form av angivelsebrott lägges under allmänt åtal, men att samtidigt den begränsningen göres att allmänt åtal endast får ske om detta av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt. En motsvarande begränsning torde även böra införas i 37 § varumärkeslagen. Däremot finner jag ej anledning föreslå någon ändring i upphovsrättslagens åtalsregler.

Departementschefens ställningstagande har såsom framgår av uttalande på s. 347 i propositionen biträtts av lagrådet.

Vad slutligen gäller yrkandet A. 4. anför motionärerna följande argument:

Enligt propositionen skall invändning om patents giltighet av den som anklagas för patentintrång endast kunna prövas efter särskilt väckt talan. Gällande rätt innebär däremot att, om det i mål angående patentintrång befinnes att patentet bör anses ogiltigt, påföljd för intrånget ej inträder. Denna bestämmelse innebär att svaranden i intrångsprocess alltid äger rätt att invändningsvis åberopa att patentet är ogiltigt. Det torde också strida mot gängse rättssuppfattning på straffrättens område att förmena en tilltalad person att till fredande från ansvar åberopa allt som i sådant hänseende kan synas honom tjänligt. Såväl käranden som svaranden i intrångsmålet kan vidare åsamkas ökade kostnader och besvär. Genom kravet på särskild talan om ogiltighet kan svaranden få vidkännas kostnader för två skilda rättegångar. Om han misslyckas med sin talan om ogiltighet, får han för övrigt vidkännas kostnaderna för ogiltighetsmålet, även om han senare frias i intrångsmålet.

Det påtagliga beroendeförhållandet som oftast föreligger mellan patent-skyddets omfattning och uppfinningens nyhet gör det angeläget att frå-

gan om intrång och frågan om patentets giltighet kan bedömas i en och samma rättegång. Först härigenom säkerställes att karendens skyddsanspråk och de av svaranden anförda nyhetshindren hela tiden jämföres med varandra.

Enligt departementschefens mening blir en uppdelning på skilda rättegångar i allmänhet nödvändig endast i de sällsynta fall där intrångstalan föres som brottmål, när gällande processrättsliga bestämmelser oftast möjliggör gemensam handläggning av intrångsmål och särskilt ogiltighetsmål. Enligt den föreslagna lösningen skulle emellertid patenthavare, som väckt intrångstalan, kunna kringgå den ur svarandens synpunkt önskvärda möjligheten till gemensam prövning av intrångsfrågan och ogiltighetsinvändningen genom att väcka talan om straffansvar i stället för — som nu oftast sker — talan om skadestånd. En sådan möjlighet bör ej föreligga. Ej heller bör en patenthavare ges möjlighet att förhindra gemensam prövning av intrångstalan och ogiltighetsinvändning genom att låta en licenstagare väcka talan. De systematiska och praktiska synpunkter som enligt departementschefen förestavar en samordning av patenträttens och varumärkesrättens regler i ifrågavarande hänseende kan enligt vår mening ej anses så starka att de bör föranleda en lösning som skulle leda till direkta olägenheter och som de flesta remissinstanserna i sina yttranden över det ursprungliga betänkandet tagit avstånd från. Vi vill i denna fråga för övrigt särskilt hänvisa till vad Stockholms rådhusrätt anført. Det är att märka att denna fråga ej erhållit en enhetlig lösning för de nordiska länderna.

Beträffande det i motionerna åberopade remissyttrandet från Stockholms rådhusrätt torde utskottet få hänvisa till s. 221—225 i propositionen.

Departementschefen har i denna del anført (propositionen s. 227 f):

Vad angår mitt eget ståndpunktstagande vill jag till en början framhålla att det självfallet från systematiska och praktiska synpunkter föreligger ett intresse att i straff- och processrättsligt avseende samordna patenträtten med den ämnet närliggande varumärkesrätten. Därest inte särskilda skäl talar däremot bör man därför enligt min mening lösa frågan om möjligheten att i intrångsprocess pröva frågan om giltigheten av det föreliggande patentet i enlighet med den reglering som för motsvarande fall gäller inom varumärkesrätten. I det preliminära kommittéförslaget hade också här förordats en lösning som överrensstämde med varumärkesrätten. Den kritik som riktats mot denna lösning kan knappast anses hållbar. Mot preliminärförslaget har till en början inväntats att det i fall då intrångsmålet föres som brottmål vore ur allmänna straffrättsliga synpunkter stötande att hänvisa svarande, som vill göra invändning om att patentet är ogiltigt, att föra särskild talan därom. Intrång i ett i vederbörlig ordning meddelat patent bör emellertid i princip anses som en i sig straffbar handling, varvid den omständigheten att straff m. m. bortfaller om patentet ogiltigförklaras får ses som en av billighetsskäl grundad inskränkning i den nämnda principen. Med denna princip ligger det inte något stötande i att giltighetsfrågan ej kommer upp till bedömande i intrångsmålet. Det har vidare gjorts gällande,

att preliminärförslaget skulle innebära att intrångs- och ogiltighetsfrågorna måste behandlas i skilda rättegångar, något som skulle göra förfarandet onödigt kostsamt och vidlyftigt. En uppdelning på skilda rättegångar blir emellertid i allmänhet nödvändig endast i de sällsynta fallen när intrångstalan föres som brottmål. I de normala fallen när intrångsmålet handlägges som tvistemål kan målen regelmässigt handläggas i en rättegång, och resultatet bör alltså i normalfallen i själva verket ur praktisk synpunkt bli detsamma som enligt gällande rätt.

Med hänsyn till det anförda vill jag förorda att man på patentområdet inför den i varumärkesrätten redan godtagna ordningen att fråga om patentets giltighet kan upptagas till prövning endast efter därom särskilt väckt talan. Denna princip får anses följa av paragrafens första stycke.

Liksom i varumärkeslagen bör vidare stadgas att rätten på yrkande av den mot vilken talan föres skall förklara intrångsmålet vilande i avbidan på att frågan om patentets giltighet slutligen avgöres och att om talan därom inte är väckt, rätten i samband med vilandeförklaringen skall förelägga svarendan viss tid inom vilken sådan talan skall väckas. Bestämmelser härom har upptagits i paragrafens andra stycke.

Den av mig nu föreslagna ordningen överensstämmer nära med den som föreslås av den finska kommittén. Enligt dess förslag har dock svarande som i intrångsmål framställer invändning att patent är ogiltigt inte ovillkorlig rätt att få målet vilandeförklarat utan det har överlämnats åt rätten att bedöma huruvida en sådan åtgärd är lämplig. Den föreslagna ordningen att invändning om patents ogiltighet endast kan upptagas till prövning efter därom särskilt väckt talan står även i överensstämmelse med vad som enligt det norska förslaget skall gälla i fall då intrångsmålet handlägges som tvistemål.

Motionen II: 801

I motionen yrkas, att riksdagen vid behandlingen av propositionen 1966: 40 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag i syfte att komplettera den i propositionen föreslagna lagstiftningen med ett tillfälligt och förenklat skydd för uppfinningar i enlighet med vad i motionen anförts; att riksdagen måtte besluta om sådan ändring av propositionen att i enlighet med gällande rätt ännu ej offentliggjord patentansökan ej må anses utgöra nyhetshinder; samt att vederbörande utskott måtte utarbeta härför erforderlig författningstext.

Till stöd för det första yrkandet framhåller motionären följande.

Utvecklingen antyder, att vissa kompletteringar till nu gällande bestämmelser är befogade. Ett par remissinstanser har tagit upp frågorna om inträttande av någon speciell skyddsform för enklare uppfinningar, t. ex. konstruktionsförbättringar, samt ett tillfälligt skydd under den tid som åtgår för att undersöka exploateringsmöjligheterna för en uppfinning.

Det förefaller uppenbart, att det redan i dag finns behov av ett förenklat förfarande, eftersom en betydande andel av de objekt som patentsöks sedermera aldrig exploateras. Därigenom skulle också patentmyndigheternas arbetsbörda kunna lättas avsevärt. Genom någon form av tillfälligt skydd skulle vederbörande uppfinnare utan risk för sitt tillämnade exploateringsobjekt kunna ta kontakt med såväl exploateringsfirmor som olika myndigheter och företag. Dessutom kan de småuppfindingar som görs i större utsträckning ges möjligheter till exploatering. Med tanke på den ökade förslagsverksamheten i företagen och den breddade forskningsverksamheten måste ett förenklat förfarande och ett skydd under en begränsad tid övervägas.

Det andra yrkandet överensstämmer med motionerna I: 652 och II: 802 under A.1.

Motionen I: 760

I motionen hemställes, »att förslaget till lag om patent- och registreringsverkets besväravdelning måtte av riksdagen antagas med de ändringar, som ovan förordats, i syfte att omvandla avdelningen till en fristående förvaltningsdomstol samt att regeln i 72 § andra stycket förslaget till patentlag om fullföljd av talan från besväravdelning till Kungl. Maj:t måtte utgå ur nämnda paragraf och frågan om fullföljden från andra till tredje instans i stället provisoriskt regleras i ikraftträdande- och övergångsbestämmelser i avvaktan på inrättande av den nordiska besvärinstansen».

Till stöd härför anföres:

I proposition nr 40 med förslag till patentlag m. m. ingår också ett förslag till lag om patent- och registreringsverkets besväravdelning. Denna är andra instans vid handläggning av patentärenden, som nu går från patentverket över besväravdelningen till regeringsrätten. Vid remissbehandling av det bakomliggande betänkandet framställdes från olika håll bestämda önskemål om att denna besväravdelning, som nu är inbyggd som en avdelning inom patentverket, d. v. s. utgör en del av ett administrativt verk, och som till yttermera visso har detta centrala verks generaldirektör som sin ordförande, skulle ges en självständig ställning såsom förvaltningsdomstol. Åtskilliga ändringar i de föreslagna reglerna om avdelningen påyrkades i syfte att markera avdelningens karaktär av självständigt besvärsprovande organ.

Departementschefen har avvisat alla förslag i denna riktning med hänvisning till att det råder ovisshet om vilken ställning patentverkets besväravdelning kan komma att få i ett blivande nordiskt patentsystem. Bl. a. anföres, att man ej vet om den blivande gemensamma nordiska patentinstansen, som skall bli slutinstans för alla patentmål efter den nya nordiska ordningen, kommer att bli en andrainstans och sålunda ersätta den nuvarande svenska besväravdelningen, i den mån den handlägger patentmål. Det är naturligt att departementschefen hyste osäkerhet på denna punkt vid tiden för lagrådsremissens avgivande den 15 september 1965. Det torde emellertid numera ha klarlagts under det utredningsarbete som pågår rörande inrättande av en nordisk besvärinstans för patentärenden att det även framgent kommer att behövas en nationell

andrainstans i varje land och att den blivande nordiska instansen kommer att bli en tredjeinstans, för Sveriges del ersättande regeringsrätten.

Under sådana omständigheter har skälet för att nu undanskjuta frågan om att omforma patentverkets besvärsavdelning till en fristående andrainstans förlorat sin kraft. Fastmer framstår det som angeläget att den nationella andrainstansen verkligen blir en kvalificerad förvaltningsdomstol redan i och med den nya patentlagens ikraftträdande. Därför talar också att avdelningen är slutinstans i namnrenden.

I sammanhanget är vidare av vikt att beakta den nuvarande tredjeinstansens roll i det svenska systemet. Enligt 72 § förslaget till patentlag skall talan mot besvärsavdelningens beslut alltfört föras hos Kungl. Maj:t, dvs. hos regeringsrätten. Det är emellertid uppenbarligen önskvärt, att regeringsrätten icke behöver ta befattning med patentmål som kommer att handläggas efter den nya lagens regler. Det vore olyckligt om man i Sverige skapade en begynnande nationell rättspraxis genom regeringsrätten på patentområdet, vilken senare skulle avlösas av den praxis som kommer att utbildas inom det nordiska organet. Det är därför angeläget att fullföljden till regeringsrätten av mål som går efter den nya patentlagen redan från början kan avskäras. Man utgår därvid från att den nya nordiska instansen kommer att träda i verksamhet redan innan några mål hunnit passera upp genom instanserna fram till en nuvarande nationell tredjeinstans.

Vid en sådan utveckling blir det av särskild vikt att andrainstansen verkligen fungerar såsom en domstol. Därför krävs olika ändringar i förslaget till lag om patentverkets besvärsavdelning, vilken lag bör få en annan rubrik. I första hand bör reglerna i 2 § i lagförslaget om avdelningens sammansättning ändras så, att en fast sammansättning för olika slag av mål föreskrives. Reglerna i 1 § bör vidare ändras därhän, att besvärsorganet erhåller en från patentverket helt fristående ställning, så att icke samma befattningshavare kan tjänstgöra i både första och andra instans, vilka båda ligger inom samma verk. Av betydelse är slutligen att patentbesvärsorganet får befogenhet att självt höra vittnen. Befogenheten att anställa vittnesförhör vid en annan domstol är av ringa värde. Vittnena, icke minst i så tekniskt komplicerade frågor varom här är fråga, bör höras av patentorganet självt, icke av en utomstående domstol, som i de flesta fall saknar förutsättningar att på ett effektivt sätt leda förhöret med ett vittne i tekniska patentärenden.

UTSKOTTET

I förevarande proposition, nr 40 år 1966, framlägges förslag till en fullständig revision av den patenträttsliga lagstiftningen.

Förslaget syftar till att allmänt modernisera lagstiftningen och tillgodoföra den resultaten av det internationella konventionsarbetet på patentområdet. I detta hänseende innebär förslaget att patentskyddet i vissa avseenden stärkes. Samtidigt beaktas samhällliga intressen, bl. a. genom att möjligheterna att meddela tvångslicens vidgas och genom att regler införes som innebär ökad offentlighet i patenteringsförfarandet. Vissa undantag

från patenterbarhet avskaffas, bl. a. för kemiska föreningar samt livs- och läkemedel, inom vilka områden f. n. patent ej må meddelas på själva alstret utan endast på förfarandet. Undantagen beträffande livs- och läkemedel skall dock upphöra först efter en övergångsperiod. Kravet på uppfinningshöjd skärpes något. Förslaget inför ett villkor om absolut eller generell nyhet. Enligt gällande nyhetsregler medför bara vissa särskilt angivna omständigheter att uppfinningen ej anses som ny. Vidare föreslås ett system med s. k. nordiska patentansökningar. Systemet innebär, att den som vill erhålla patent i de nordiska länderna skall kunna vända sig med en patentansökan till endast ett av de nordiska patentverken, som meddelar patent även för de övriga länderna. Patent lämnas därvid för varje land för sig. Sådana patent blir jämställda med patent som meddelas efter vanlig nationell ansökan. Genomförandet av systemet förutsätter att patentlagstiftningen i de nordiska länderna förenhetligas. De förslag till patentlagar som samtidigt lagts fram i Danmark, Finland, Norge och Sverige är också helt överensstämmande i fråga om reglerna rörande beviljande av patent. Även i vad avser övriga civilrättsliga bestämmelser är förslagen i allt väsentligt lika. Systemets tillämpning är emellertid beroende av att särskild överenskommelse därom träffas mellan de nordiska länderna. Sådant överenskomme har ännu ej ingåtts. Enligt propositionen skall vidare de nuvarande bestämmelserna om patent- och registreringsverkets besvärsavdelning upptas i en särskild lag. Förslag framlägges därjämte till följdändringar i försvars- uppfinningslagen, varumärkeslagen, namnlagen och utsökningslagen. Slutligen föreslås i propositionen att Sverige i anslutning till den nya lagstiftningens genomförande tillträder en inom Europarådet år 1963 antagen konvention, som syftar till att vissa delar av patentlagstiftningen i de olika länderna skall förenhetligas. Detta gäller bl. a. patenterbarhet, nyhet och uppfinningshöjd.

De framlagda lagförslagen är resultatet av ett långvarigt nordiskt samarbete. På initiativ av Nordiska rådet tillsattes nämligen under åren 1949—1950 en nordisk kommitté med uppdrag att verkställa en förberedande utredning angående möjligheterna till nordisk patentgemenskap. Sedan kommitténs betänkande remissbehandlats hemställde Nordiska rådet år 1954 hos regeringarna att snarast söka genomföra ett system med nordiska patent. Härefter utsågs kommittéer i Danmark, Finland, Norge och Sverige, vilka i mars 1962 framlade ett gemensamt preliminärt betänkande. Sedan detta remissbehandlats avgav kommittéerna år 1964 ett gemensamt slutligt betänkande med förslag till nya patentlagar för de fyra länderna. Sedan jämväl slutbetänkandet remissbehandlats har fortsatta nordiska överläggningar hållits mellan berörda departement. Härvid har kommittéernas förslag överarbetats under hänsynstagande till de synpunkter som framkommit i remissyttrandena. Propositioner i ämnet har år 1966 framlagts för folkrepresentationerna.

Nordiska rådet uttalade vid sin session år 1966 önskemålet att berörda parlamentsutskott i avsikt att bevara överensstämmelsen mellan de framlagda lagförslagen skulle förhandla inbördes om förslagens genomförande. I enlighet härmed har delegerade för dessa utskott hållit överläggningar i Stockholm den 29—30 augusti 1966, i Köpenhamn den 14—15 april 1967 samt i Oslo den 9—10 juni 1967. Vid dessa möten har de delegerade träffat överenskommelse om att söka få en ensartad nordisk patentlagstiftning antagen i enlighet med de riktlinjer, som har kommit till uttryck i propositionerna, och om att lagstiftningen bör sättas i kraft den 1 januari 1968. De delegerade har ansett, att införandet av systemet med nordiska patentansökningar snarast bör upptas till överläggningar mellan regeringarna.

Vid detaljgranskningen har de delegerade beslutat föreslå tre ändringar i patentlagsförslaget. I 2 § anges kravet på uppfinningshöjd med uttrycket att uppfinningen icke är »närliggande i förhållande till vad som blivit känt». De delegerade har ansett att bestämmelsen får en mera tillfredsställande precisering, om man i stället använder formuleringen »väsentligen skiljer sig från». Detta uttryck föreslogs av kommittéerna i deras preliminära betänkande och åtskilliga svenska remissinstanser ävensom lagrådet uttalade sig härför. I detta sammanhang skall understrykas att de delegerade varit ense om vikten av att vid de administrativa myndigheternas tillämpning kravet på uppfinningshöjd skärpes. Vidare har de delegerade behandlat frågan om införande av den s. k. heldagsregeln. Enligt förslaget skall företrädesrätt bestämmas även mellan ansökningar som inges samma dag. På grund av praktiska svårigheter kan ett sådant avgörande bli godtyckligt. De delegerade har därför ansett att ansökningar inkomna samma dag skall ha lika rätt. Härigenom vinnes att en uppfinnare som samtidigt inger flera ansökningar icke kan råka ut för att ansökningarna sinsemellan utgör nyhetshinder. Den antydda ordningen skulle också överensstämma med den administrativa rutin som redan nu tillämpas. Med hänsyn härtill och då risken för dubbelpatentering i praktiken kan anses nära nog utesluten har de delegerade stannat för att föreslå heldagsregelns införande i lagen. Slutligen har de delegerade ansett att bestämmelsen om konventionsprioritet i 6 § bör ändras så att jämväl sökande i icke erkända stater skall kunna komma i åtnjutande av prioritet.

Bland de spörsmål som dryftats av de delegerade må även nämnas frågan om godkännande av företagsuppfinning, dvs. att såsom hemställt i likalydande motionerna I: 651 och II: 803 uppfinnarens namn ej skall behöva anges i patentansökningen. Förespråkarna härför har åberopat hänsynen till uppfinningar som är resultatet av ett kollektivt arbete t. ex. vid en industris forskningsavdelning. Enligt vad som upplysts för de delegerade visar emellertid erfarenheterna från vårt land att stadgandet, att uppfinnaren alltid skall namnges, icke medför olägenhet. Regeln hindrar ej att, om uppfinningen är ett resultat av flera personers samverkan, samtliga anges som uppfinnare. En stark remissopinion har också framhållit att uppfinnarens

namn alltid bör anges. De delegerade har anslutit sig härtill och föreslår således ej någon ändring i denna del. Ej heller har de delegerade biträtt yrkandet i nyssnämnda motioner att den nya möjligheten till patentering av läkemedel ges en sådan utformning att sinsemellan oberoende patent ej meddelas på samma läkemedel för olika indikationsområden. Det har icke syntts möjligt eller lämpligt att för närvarande ge en närmare reglering i lagtext av denna fråga. Det torde istället få ankomma på praxis att i enlighet med de riktlinjer som angivits i propositionen närmare precisera gränserna för patentskyddets principiella begränsning på området.

De delegerade har med godtagande av patentlagsförslagets lösning likaledes avstyrkt förslaget i motionen II: 801 liksom i de likalydande motionerna I: 652 och II: 802 under punkt A 1 att en ännu ej offentliggjord patentansökan icke skall anses utgöra nyhetshinder. Efter de delegerades överläggningar har en härmed sammanhängande fråga aktualiserats genom motionen II: 1069. Häri har sålunda yrkats att i motiveringen till patentlagens antagande måtte betonas vikten av en liberal tolkning av begreppet nyhetshinder då en sökande inger ansökan om tilläggspatent. Lösningen av denna fråga är delvis beroende på rättsutvecklingen utomlands och är också föremål för uppmärksamhet inom de nordiska patentverken. Utskottet har erfärut att de tillämpningsföreskrifter, som inom lagstiftningens ram skall utfärdas, kommer att så till vida tillgodose motionens syfte att föreskrifterna får en sådan utformning att sökanden icke genom formalism tillskyndas onödiga rättsförluster eller svårigheter. Därest erfarenheten från den enhetliga nordiska praxis på området, som är att förutse, skulle visa att en jämkning är påkallad kan man anta att initiativ härtill tas av patentmyndigheterna. Vid sådant förhållande är enligt utskottets mening något vidare uttalande i anledning av motionen ej erforderligt.

Från de delegerades överläggningar må slutligen nämnas att de nordiska redareföreningarnas hemställan om utvidgning av undantagsregeln i 5 § patentlagsförslaget icke vunnit anslutning samt att man från dansk och norsk sida förklarar sig beredd till sådan ändring av lagtexten att redovisningsskyldigheten för patentsökande enligt 74 § i sak blir överensstämmande i alla länder.

Utskottet har vid sitt ställningstagande funnit sig kunna helt biträda vad de delegerade förordat. Det är med stor tillfredsställelse som utskottet konstaterar att de önskemål som legat bakom det mycket omfattande, nära tjugoåriga gemensamma nordiska arbetet på patenträttens område nu står inför sitt förverkligande. Visserligen har det ej ansetts möjligt att låta systemet med nordiska patent träda i kraft samtidigt med lagstiftningen i övrigt och först då detta skett kan alla fördelar med det nya förslaget uppnås. Systemet kan nämligen förutses stimulera uppfinnarverksamheten varigenom såväl den tekniska som ekonomiska utvecklingen främjas. Införandet av nordiska patentansökningar torde vidare komma att påtagligt minska

patentverkens arbetsbelastning och därmed innebära betydande besparingar för det allmänna. Det är därför enligt utskottets mening angeläget att överenskommelse i ämnet snarast träffas mellan regeringarna.

I yttrandet behandlar utskottet fortsättningsvis vissa detaljfrågor som närmast är av intern svensk natur och därför icke dryftats under de delegerades överläggningar. Motionsledes har således väckts ändringsförslag som avser processuella spörsmål. I motionerna I: 652 och II: 802 yrkas under punkt A 2 att invändare skall ges samma besvärsrätt som patentsökande, dvs. få rätt att fullfölja talan till högsta instans. I likhet med departementschefen finner utskottet att man i avbidan på resultatet av den utredning som pågår om upprättande av en gemensam nordisk besvärnsinstans icke bör ändra instansordningen. Det bör emellertid framhållas, att enligt utskottets mening det på sikt synes riktigt att invändaren tillerkännes samma fullföljdsrätt som sökanden. I nyssnämnda motioner har vidare under punkterna A 3 och A 4 hemställts att åtal för patentintrång skall kunna väckas icke blott av allmän åklagare utan även av målsägande samt att invändning om patents ogiltighet skall få prövas i intrångsprocessen. Departementschefen har i nu sist berörda frågor föreslagit en reglering som i stort överensstämmer med den ordning som redan godtagits inom ett annat av immaterialrättens områden, nämligen varumärkesrätten. Även om patentmål är av delvis annan natur måste beaktas att dessa mål endast mycket sällan handläggas såsom brottmål. Härtill kommer att när fråga är om tvistemål spörsmålet om intrång kan prövas samtidigt som ogiltighetsspörsmålet. Genomförandet av motionärernas förslag skulle sålunda få så begränsad praktisk betydelse att tillräckliga skäl ej kan anses föreligga att på förevarande område införa en annan ordning.

Utskottet har vid sin granskning funnit sig böra förorda viss ändring av patentlagsförslagets 62 §, vilket stadgande anknyter till uppgiftsskyldigheten i 56 §. Det synes sålunda lämpligt att direkt ange att straff enligt 62 § andra stycket för felaktig upplysning — i likhet med vad som föreslagits för underlåtenhetsbrott enligt första stycket — förutsätter uppsåt eller oaktsamhet som ej är ringa. Vidare bör i lagrummet anges att skadestånd utgår om någon uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att fullgöra vad som åligger honom enligt 56 § eller i fall som där avses lämnar felaktig upplysning. Härvid bör emellertid enligt utskottets mening införas en möjlighet till jämkning då oaktsamheten endast är ringa.

Såsom framgår av vad ovan anförts föreslås i propositionen att reglerna om patent- och registreringsverkets besvärssavdelning skall upptas i en särskild lag. I anslutning härtill har i motionen I: 760 yrkats att besvärssavdelningen skall omvandlas till en fristående förvaltningsdomstol och att fullföljden från andra till tredje instans provisoriskt skall regleras i ikraftträdande- och övergångsbestämmelser i avvaktan på inrättande av den nordiska besvärnsinstansen. Utskottet delar motionärens uppfattning att vissa skäl

talar för en prövning av besvärssavdelningens organisation. Frågan om avdelningens ställning har emellertid tagits upp i samband med vissa andra spörsmål om patentverkets organisation i den långtidsplan som verket avgav år 1966. Det synes därför naturligt att ifrågasätta förändringar rörande besvärssavdelningen får prövas vid den översyn av verksorganisationen som förestår enligt den nyssnämnda planen. Det synes också ofrånkomligt att avvakta införandet av en gemensam nordisk besvärnsinstans innan det är möjligt att ta ställning till en nyorganisation av besvärssavdelningen. Att reglera fullföljden till högsta instans på sätt motionären föreslagit är ej möjligt i frågans nuvarande läge.

Det är angeläget att lagstiftningen träder i kraft snarast möjligt och utskottet vill därför i enlighet med de delegerades uttalande föreslå att lagstiftningen skall gälla från och med den 1 januari 1968. Enligt vad utskottet inhämtat är detta möjligt även med hänsyn till de förberedelseåtgärder som ankommer på de administrativa myndigheterna.

I motionen II: 801 har hemställts om utredning och förslag i syfte att komplettera lagstiftningen med ett tillfälligt och förenklat skydd för uppfinningar. Något större praktiskt behov av sådana specialregler torde emellertid, såsom departementschefen uttalat, inte föreligga och utskottet får därför avstyrka bifall också till detta motionsyrkande.

Utskottets ställningstagande innebär således att 2, 6 och 62 §§ i patentlagsförslaget ändras, att i ikraftträdande- och övergångsbestämmelser till samtliga lagar angivna tidpunkter framskjutes ett år samt att motionsyrkandena avstyrkes.

Slutligen får utskottet tillstyrka att riksdagen godkänner 1963 års Europarådskonvention om förenhetligande av vissa delar av patenträtten.

Utskottets hemställan

Under återopande av vad här förut anförts får utskottet hemställa,

A. att riksdagen, med förklaring att förevarande proposition, nr 40, i vad avser lagförslagen, icke kunnat oförändrad bifallas, måtte med avslag å följande motioner, nämligen

I: 651 och II: 803, såvitt avser frågan om uppfinnares namn skall anges i patentansökningen,

I: 651 och II: 803, såvitt avser patentering av läkemedel,

I: 652 och II: 802 samt II: 801, såvitt avser frågan om ännu ej offentliggjord patentansökan skall anses som nyhetshinder,

I: 652 och II: 802, såvitt avser invändares besvärsrätt (yrkande A 2),

I: 652 och II: 802, såvitt avser åtalsrätten (yrkande A 3),

I: 652 och II: 802, såvitt avser prövning av patents ogiltighet i intrångsprocessen (yrkande A 4),

I: 760, såvitt avser patent- och registreringsverkets besvärsavdelning, samt

I: 760, såvitt avser fullföljden från andra till tredje instans,

för sin del antaga de genom propositionen framlagda nedan återgivna lagförslagen med de ändringar att 2, 6 och 62 §§ i förslaget till patentlag samt ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i lagförslagen erhåller den såsom *utskottets förslag* betecknade lydelsen;

B. att riksdagen måtte bifalla propositionens förslag om godkännande av den i Strasbourg den 27 november 1963 undertecknade konventionen om förenhetligande av vissa delar av patenträtten;

C. att motionen II: 1069 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd; samt

D. att motionen II: 801, såvitt avser utredning om tillfälligt och förenklat skydd för uppfinningar, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

1) Patentlag

Härigenom förordnas som följer.

1 KAP.

Allmänna bestämmelser

1 §.

Den som gjort en uppfinning, som kan tillgodogöras industriellt, eller den till vilken uppfinnarens rätt övergått äger efter ansökan erhålla patent på uppfinningen och därigenom förvärva ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja uppfinningen enligt denna lag.

Patent meddelas icke på

1) uppfinning vars utnyttjande skulle strida mot goda seder eller allmän ordning,

2) växtsorter eller djurraser eller väsentligen biologiskt förfarande för framställning av växter eller djur; patent må dock meddelas på mikrobiologiskt förfarande och alster av sådant förfarande.

2 §.

Patent meddelas endast på uppfinning som *icke är närliggande i förhållande till* vad som blivit känt innan patentansökningen gjordes.

Som känt anses allt som blivit allmänt tillgängligt, vare sig detta skett genom skrift, föredrag, utnyttjande eller på annat sätt. Även innehållet i patentansökan som *tidigare* gjorts här i riket anses som känt, om denna ansökan blir allmänt tillgänglig enligt 22 §.

Patent må dock meddelas utan hinder av att uppfinningen inom sex månader innan patentansökningen gjordes blivit allmänt tillgänglig

1) till följd av uppenbart missbruk i förhållande till sökanden eller någon från vilken denne härleder sin rätt eller

2) genom att sökanden eller någon från vilken denne härleder sin rätt förevisat uppfinningen på officiell eller officiellt erkänd internationell utställning.

3 §.

Den genom patent förvärvade ensamrätten innebär att, med de undantag som anges nedan, annan än patenthavaren ej må utan dennes lov utnyttja

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

uppfinningen yrkesmässigt genom att använda patentskyddat förfarande, genom att tillverka, införa, använda eller till försäljning, uthyrning eller utlåning utbjuda patentskyddat alster eller på annat sätt.

Avser uppfinningen förfarande för tillverkning av alster, omfattar ensamrätten även alster som tillverkats enligt förfarandet.

Ensamrätten omfattar icke utnyttjande av alster, som sålts här i riket i butik eller på därmed jämförligt sätt i strid mot ensamrätten, om köparen vid köpet icke ägde eller bort äga kännedom om att ensamrätten kränktes.

4 §.

Den som utnyttjade uppfinning yrkesmässigt här i riket när ansökan om patent därå gjordes må utan hinder av patentet fortsätta utnyttjandet med bibehållande av dess allmänna art, om utnyttjandet icke innefattade uppenbart missbruk i förhållande till patentsökanden eller någon från vilken denne härleder sin rätt. Sådan rätt till utnyttjande tillkommer under motsvarande förutsättningar även den som vidtagit väsentliga åtgärder för att utnyttja uppfinningen yrkesmässigt här i riket.

Rätt enligt första stycket må övergå till annan endast tillsammans med rörelse, vari den uppkommit eller utnyttjandet avsetts skola ske.

5 §.

Utan hinder av patent må uppfinningen utnyttjas på utländskt fartyg, luftfartyg eller annat utländskt samfärdsmedel för dess behov, när det tillfälligt inkommer till riket vid regelbunden trafik eller eljest.

Konungen äger förordna, att reservdelar och tillbehör till luftfartyg utan hinder av patent må införas till riket och användas här för reparation av luftfartyg, hemmahörande i främmande stat i vilken motsvarande förmåner medgivnas för svenska luftfartyg.

6 §.

Konungen äger förordna, att ansökan om patent på uppfinning, vilken tidigare angivits i ansökan om skydd *i främmande stat*, skall vid tillämpning av 2 § första och andra styckena samt 4 § anses gjord samtidigt med ansökningen *i den främmande staten* om sökanden yrkar det.

Konungen äger förordna, att ansökan om patent på uppfinning, vilken tidigare angivits i ansökan om skydd *utom riket*, skall vid tillämpning av 2 § första och andra styckena samt 4 § anses gjord samtidigt med ansökningen *utom riket* om sökanden yrkar det.

I förordnande skola anges de närmare villkor, under vilka sådan konventionsprioritet må åtnjutas.

7 §.

Innehavare av patent äger erhålla tilläggspatent på utveckling av uppfinningen, om ansökan härom inkommit innan ansökningen om huvudpatentet blev allmänt tillgänglig enligt 22 §.

Tilläggspatent meddelas utan hinder av att villkoret enligt 2 § första stycket icke är uppfyllt i förhållande till innehållet i ansökningen om huvudpatentet. Tilläggspatent upphör att gälla samtidigt med huvudpatentet, om annat ej följer av tredje stycket, och må övergå till annan endast tillsammans med huvudpatentet.

*(Kungl. Maj:ts förslag)**(Utskottets förslag)*

Upphör huvudpatentet på grund av att patenthavaren avstår från patentet eller förklarar patentet ogiltigt, utgör tilläggspatentet självständigt patent för återstoden av patenttiden. Finnas flera tilläggspatent till huvudpatentet, gäller det först meddelade tilläggspatentet som huvudpatent och de övriga som tilläggspatent till detta.

2 KAP.

Patentansökan och dess handläggning

8 §.

Patentmyndighet för Sverige är patent- och registreringsverket.

9 §.

Ansökan om patent göres skriftligen hos patentmyndigheten.

Ansökningen skall innehålla beskrivning av uppfinningen, innefattande även ritningar om sådana behövas, samt bestämd uppgift om vad som sökes skyddat genom patentet (patentkrav). Beskrivningen skall vara så tydlig, att en fackman med ledning därav kan utöva uppfinningen.

I ansökningen skall uppfinnarens namn anges. Sökes patent av annan än uppfinnaren, skall sökanden styrka sin rätt till uppfinningen.

Sökanden skall erlagga fastställd ansökningsavgift.

10 §.

I samma ansökan må icke sökas patent på två eller flera uppfinningar, som äro oberoende av varandra.

11 §.

Sökes patent på uppfinning som framgår av tidigare av sökanden ingiven patentansökan vilken icke slutligt avgjorts, skall den senare ansökningen på de villkor Konungen bestämmer anses gjord vid den tidpunkt då de handlingar av vilka uppfinningen framgår inkommo till patentmyndigheten, om sökanden yrkar det.

12 §.

Sökande som ej har hemvist här i riket skall ha ett här bosatt ombud, som äger företräda honom i allt som rör ansökningen.

13 §.

Ansökan om patent må icke ändras så, att patent sökes på något som ej framgick av ansökningshandlingarna när ansökningen gjordes eller enligt 14 § skall anses gjord.

14 §.

Ändrar sökanden ansökningen inom sex månader från den dag då ansökningen gjordes, skall ansökningen anses gjord vid den tidpunkt då ändringen vidtogs, om han yrkar det.

Yrkande enligt första stycket må framställas endast en gång och må ej återtagas.

*(Kungl. Maj:ts förslag)**(Utskottets förslag)*

15 §.

Har sökanden icke iakttagit vad som är föreskrivet om ansökan eller finner patentmyndigheten annat hinder föreligga för bifall till ansökningen, skall sökanden föreläggas att inom viss tid avge yttrande eller vidtaga rättelse.

Underlåter sökanden att inom förelagd tid inkomma med yttrande eller vidtaga åtgärd för att avhjälpa anmärkt brist, skall ansökningen avskrivas. Underrättelse därom skall intagas i föreläggandet.

Avskriven ansökan återupptages, om sökanden inom fyra månader efter utgången av förelagd tid inkommer med yttrande eller vidtager åtgärd för att avhjälpa brist och inom samma tid erlägger fastställd återupptagningsavgift.

16 §.

Föreligger även efter det yttrande avgivits hinder för bifall till ansökningen och har sökanden haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall ansökningen avslås, om anledning ej förekommer att ge sökanden nytt föreläggande.

17 §.

Påstår någon inför patentmyndigheten bättre rätt till uppfinningen än sökanden och finnes saken tveksam, må patentmyndigheten förelägga honom att väcka talan vid domstol inom viss tid vid äventyr att påståendet lämnas utan avseende vid patentansökningens fortsatta prövning.

Är tvist om bättre rätt till uppfinningen anhängig vid domstol, må patentansökningen förklaras vilande i avbidan på att målet slutligt avgöres.

18 §.

Visar någon inför patentmyndigheten att han äger bättre rätt till uppfinningen än sökanden, skall patentmyndigheten överföra ansökningen på honom, om han yrkar det. Den som får patentansökan överförd på sig skall erlägga ny ansökningsavgift.

Yrkas överföring, må ansökningen icke avskrivas, avslås eller bifallas förrän yrkandet slutligt prövats.

19 §.

Äro ansökningshandlingarna fullständiga och finnes ej hinder för patent föreligga, skall ansökningen godkännas för utläggning enligt 21 §.

Sedan ansökningen godkänts för utläggning, må patentkraven icke utvidgas eller yrkande enligt 14 § framställas.

20 §.

Inom två månader efter det ansökningen godkänts för utläggning skall sökanden erlägga fastställd tryckningsavgift. Sker det ej, skall ansökningen avskrivas. Avskriven ansökan återupptages, om sökanden inom fyra månader efter utgången av sagda tid erlägger tryckningsavgiften jämte fastställd återupptagningsavgift.

Sökes patent av uppfinnaren och begär han befrielse från tryckningsavgiften inom två månader efter det att ansökningen godkänts för utläggning, må patentmyndigheten medge honom sådan befrielse, om han har

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

avsevärd svårighet att erlägga avgiften. Avslås framställningen, skall avgift som erlägges inom två månader därefter anses erlagd i rätt tid.

21 §.

Sedan tryckningsavgift enligt 20 § erlagts eller befrielse från tryckningsavgiften medgivits, skall patentmyndigheten utlägga ansökningen för att bereda allmänheten tillfälle att inkomma med invändning mot ansökningen. Utläggningen skall kungöras.

Invändning göres skriftligen hos patentmyndigheten inom tre månader från kungörelsedagen.

Från och med den dag då ansökningen utlägges skola tryckta exemplar av beskrivning och patentkrav, med uppgift om sökanden och uppfinnaren, finnas att tillgå hos patentmyndigheten.

22 §.

Från och med den dag då ansökningen utlägges skola handlingarna i ärendet hållas tillgängliga för envar.

När aderton månader förflutit från den dag då patentansökningen gjordes, eller, om konventionsprioritet yrkas, den dag från vilken prioriteten begäres, skola handlingarna hållas tillgängliga för envar, även om ansökningen icke utlagts. Har beslut fattats om avskrivning eller avslag, skola handlingarna dock hållas tillgängliga endast om sökanden begär att ansökningen återupptages eller anför besvär.

På framställning av sökanden skola handlingarna hållas tillgängliga tidigare än som följer av första och andra styckena.

När handlingarna bli tillgängliga enligt andra eller tredje stycket, skall kungörelse därom utfärdas.

Innehåller handling företagshemlighet och rör den icke uppfinning varå patent sökes, äger patentmyndigheten, om särskilda skäl föreligga, på yrkande förordna att handlingen icke må utlämnas. Har sådant yrkande framställts, må handlingen icke utlämnas förrän yrkandet ogillats genom beslut som vunnit laga kraft.

23 §.

Efter utgången av den i 21 § andra stycket föreskrivna tiden upptages ansökningen till fortsatt prövning för avgörande av frågan huruvida ansökningen skall bifallas. Vid denna prövning äga 15—18 §§ tillämpning.

Har invändning gjorts, skall sökanden underrättas därom och tillfälle beredas honom att yttra sig över invändningen.

24 §.

Talan mot slutligt beslut av patentmyndigheten på patentavdelningen i ärende angående ansökan om patent må föras av sökanden, om det gått honom emot. Mot beslut, varigenom ansökan bifallits oaktat invändning framställt i behörig ordning, må talan föras av den som gjort invändningen. Återkallar invändaren sin talan, må denna likväl prövas, om särskilda skäl föreligga.

Mot beslut, varigenom begäran om återupptagning enligt 15 § tredje stycket eller 20 § första stycket avslagits eller yrkande om överföring enligt 18 § bifallits, må talan föras av sökanden. Mot beslut, varigenom yr-

*(Kungl. Maj:ts förslag)**(Utskottets förslag)*

kande om överföring enligt 18 § avslagits, må talan föras av den som framställt yrkandet.

Mot beslut, varigenom yrkande om förordnande enligt 22 § femte stycket avslagits, må talan föras av sökanden eller den som eljest framställt yrkandet.

25 §.

Talan enligt 24 § föres genom besvär hos patent- och registreringsverkets besvärsavdelning inom två månader från beslutets dag. Den som vill anföra besvär skall inom samma tid erlægga fastställd besvärsavgift vid påföljd att besvären icke upptagas till prövning.

Mot beslut på besvärsavdelningen må talan föras av sökanden, om det gått honom emot. Talan föres genom besvär hos Konungen inom två månader från beslutets dag.

Bestämmelserna i 22 § femte stycket äga motsvarande tillämpning beträffande handlingar som inkomma till Konungen.

26 §.

Patent är meddelat, när patentansökningen bifallits och beslutet vunnit laga kraft. När patent meddelats, skall det kungöras och patentbrev utfärdas. Har beskrivning eller patentkrav ändrats efter det de tryckts enligt 21 § tredje stycket, skola tryckta exemplar av handlingarna, med uppgift om patenthavaren och uppfinnaren, i slutligt skick finnas att tillgå hos patentmyndigheten.

Avskrivs eller avslås ansökan, som blivit tillgänglig för envar, skall beslutet kungöras när det vunnit laga kraft.

27 §.

Meddelat patent antecknas i patentregistret som föres av patentmyndigheten.

3 KAP.

Nordisk patentansökan

28 §.

Konungen äger efter överenskommelse med Danmark, Finland och Norge om att patent på uppfinning skall kunna erhållas för Sverige, Danmark, Finland och Norge eller för tre av dessa stater efter ansökan om patenten i en av de stater som ansökningen omfattar (nordisk patentansökan) förordna, att bestämmelserna i 29—38 §§ skola lända till efterrättelse.

29 §.

Nordisk patentansökan här i riket skall avse patent, förutom för Sverige, antingen för Danmark, Finland och Norge eller för två av dessa stater.

Sådan ansökan behandlas och prövas, med iakttagande av bestämmelserna i detta kapitel, enligt vad som gäller för patentansökan i allmänhet. Patent, som meddelats på grund av sådan ansökan, äger samma giltighet här i riket som annat här meddelat patent.

Meddelas på grund av nordisk patentansökan i Danmark, Finland eller

*(Kungl. Maj:ts förslag)**(Utskottets förslag)*

Norge patent för Sverige, gäller patentet här i riket som om det meddelats här.

Föreligga i fråga om patent som meddelats i Finland beskrivning och patentkrav på såväl svenska som finska språket och råder icke överensstämmelse mellan texterna, omfattar patentskyddet här i riket endast vad som framgår av båda texterna. Patentskyddet bestämmes dock enbart med hänsyn till den svenska texten, om denna är avgörande i Finland.

30 §.

I fråga om nordisk patentansökan här i riket äger bestämmelsen i 2 § andra stycket sista punkten motsvarande tillämpning med avseende på tidigare patentansökan i annan stat som omfattas av ansökningen. Beträffande ansökan om patent enbart för Sverige äger nämnda bestämmelse motsvarande tillämpning med avseende på nordisk patentansökan som gjorts i annan stat och som omfattar Sverige.

31 §.

Avser nordisk patentansökan här i riket även Finland, må patentansökningen godkännas för utläggning endast om beskrivning och patentkrav föreligga även på finska språket.

32 §.

I fråga om nordisk patentansökan här i riket skola tryckta exemplar av beskrivning och patentkrav som avses i 21 § tredje stycket innehålla uppgift om vilka stater ansökningen omfattar. När ansökningen godkännes för utläggning, skola sådana exemplar översändas till patentmyndigheterna i övriga stater som omfattas av ansökningen, för att i dessa hållas tillgängliga för allmänheten enligt vad därom är stadgat.

33 §.

När nordisk patentansökan, som gjorts i annan stat och som omfattar Sverige, utlägges i den andra staten, skall den samtidigt utläggas hos patentmyndigheten här i riket. Utläggningen skall kungöras.

Tryckta exemplar av beskrivning och patentkrav skola finnas att tillgå hos patentmyndigheten här i riket.

34 §.

Invändning mot nordisk patentansökan här i riket må göras, förutom hos patentmyndigheten här i riket, hos patentmyndigheten i annan stat som omfattas av ansökningen.

Inkommer till patentmyndigheten här i riket invändning mot nordisk patentansökan, som gjorts i annan stat och som omfattar Sverige, skall patentmyndigheten ofördröjligen översända handlingen till patentmyndigheten i den andra staten. Därvid skall dagen då handlingen inkom anges.

35 §.

Nordisk patentansökan, som gjorts här i riket och som omfattar Sverige, Danmark, Finland och Norge, må ändras till nordisk patentansökan för Sverige och två av de övriga staterna.

Nordisk patentansökan, som gjorts här i riket, må ändras till särskild patentansökan för Sverige.

Företages ändring som avses i andra stycket eller återkallas ansökan hos

*(Kungl. Maj:ts förslag)**(Utskottets förslag)*

patentmyndigheten här i riket, må sökanden enligt vad därom är stadgat fullfölja den som särskild ansökan i annan stat, som omfattas av ansökningen. Vill sökanden sålunda fullfölja ansökningen, skall han samtidigt med ändringen eller återkallelsen avge förklaring därom till patentmyndigheten här i riket.

Hållas handlingarna i ansökningsärendet tillgängliga enligt 22 §, skall om ändring, återkallelse och förklaring som avses i första—tredje styckena utfärdas kungörelse. Förklaring skall även intagas i kungörelse enligt 21 § första stycket.

36 §.

Ändras nordisk patentansökan, som gjorts i annan stat och som omfattar Sverige, till ansökan för den staten eller återkallas ansökningen och har sökanden enligt 35 § avgivit förklaring att han vill fullfölja ansökningen som särskild patentansökan för Sverige, skall ansökningen upptagas och prövningen fortsättas av patentmyndigheten här i riket, om sökanden gör anmälan härom hos denna myndighet inom två månader från ändringen eller återkallelsen. Hållas handlingarna i ärendet tillgängliga enligt 22 §, skall anmälingen kungöras.

Ansökan som upptages enligt första stycket skall behandlas och prövas som om den ursprungligen gjorts här i riket som patentansökan för Sverige. Sökanden skall dock erlägga fastställd ansökningsavgift här i riket, även om han erlagt ansökningsavgift i den stat där ansökningen gjordes.

37 §.

Bifalles nordisk patentansökan, som gjorts här i riket, skall patentbrevet utvisa för vilka stater patent meddelats.

38 §.

Konungen äger, efter avtal därom med berörd stat, förordna, att nordiska patentansökningar som göras här i riket skola överlämnas till patentmyndigheten i annan stat, som omfattas av ansökningarna, enligt närmare bestämmelser i förordnandet. Förordnande som nu sagts må icke avse ansökan av den som är bosatt här i riket.

Konungen äger även, efter avtal därom med berörd stat, förordna att nordiska patentansökningar, som gjorts i annan stat och som avser Sverige, må överlämnas till patentmyndigheten här i riket. Ansökan, som överlämnas enligt sådant förordnande, skall behandlas och prövas som om den ursprungligen gjorts här i riket.

4 KAP.

Patents omfattning och giltighetstid

39 §.

Patentskyddets omfattning bestämmes av patentkraven. För förståelse av patentkraven må ledning hämtas från beskrivningen.

40 §.

Meddelat patent kan upprätthållas intill dess sjutton år förflutit från den dag då patentansökningen gjordes.

Om upprätthållande av tilläggspatent stadgas i 7 §.

5 KAP.

Årsavgifter

41 §.

För patent, som icke är tilläggspatent, skall för varje år räknat från den dag patentansökningen gjordes (patentår) erläggas fastställd årsavgift, om annat icke bestämts med stöd av 73 §.

Har tilläggspatent övergått till självständigt patent enligt bestämmelserna i 7 § tredje stycket, skall från och med närmast följande patentår erläggas årsavgift med belopp, som skulle ha utgått för huvudpatentet om det alltjämt varit gällande.

42 §.

Årsavgift förfaller till betalning första dagen av det patentår den avser. Årsavgift för patentår, som börjat innan patentet meddelats eller inom två månader därefter, förfaller dock först den dag då två månader förflutit efter patentets meddelande. Årsavgift må icke erläggas före patentets meddelande och ej heller tidigare än sex månader före patentårets början.

Innehas patentet av uppfinnaren och har han avsevärd svårighet att erlagga årsavgift, må patentmyndigheten medge honom anstånd under högst tre år från patentets meddelande, om han gör framställning därom senast den dag då årsavgift första gången förfaller. Avslås framställningen, skall avgift som erlägges inom två månader därefter anses erlagd i rätt tid.

Årsavgift må, med den förhöjning som må vara fastställd, erläggas inom sex månader efter patentårets ingång eller i fråga om patentår, som börjat innan patentet meddelats, efter sistnämnda tidpunkt. Årsavgift, med vars erläggande anstånd medgivits enligt andra stycket, må med samma förhöjning erläggas inom sex månader efter den tidpunkt till vilken anstånd erhållits.

6 KAP.

Licens, överlåtelse m. m.

43 §.

Har patenthavaren medgivit annan rätt att yrkesmässigt utnyttja uppfinningen (licens), äger denne överlåta sin rätt vidare endast om avtal träffats därom.

44 §.

Har patent övergått på annan eller licens upplåtits, skall på begäran anteckning därom göras i patentregistret.

Visas att i registret antecknad licens upphört att gälla, skall anteckningen om licensen avföras.

Bestämmelserna i första och andra styckena äga motsvarande tillämpning beträffande tvångslicens och rätt som avses i 53 § andra stycket.

*(Kungl. Maj:ts förslag)**(Utskottets förslag)*

I mål eller ärende angående patent anses den som patenthavare, vilken senast blivit införd i patentregistret i sådan egenskap.

45 §.

Ha tre år förflutit sedan patent meddelades och tillika fyra år sedan patentansökningen gjordes och utövas icke uppfinningen inom riket i skäligt omfång, äger den som här i riket vill utöva denna erhålla tvångslicens därtill, om godtagbar anledning till underlåtenheten saknas.

Konungen äger under förutsättning av ömsesidighet förordna, att vid tillämpning av första stycket utövning i främmande stat skall jämföras med utövning här i riket.

46 §.

Innehavare av patent på uppfinning, vars utnyttjande är beroende av annan tillhörigt patent, äger erhålla tvångslicens att utnyttja den uppfinning som skyddas därav, om detta är skäligt på grund av den förstnämnda uppfinningens betydelse eller eljest särskilda skäl föreligga.

Innehavare av patent, till vilket tvångslicens åtnjutes enligt första stycket, äger erhålla tvångslicens att utnyttja den andra uppfinningen, om det icke föreligger särskilda skäl däremot.

47 §.

Om hänsyn till allmänt intresse av synnerlig vikt kräver det, äger den som vill yrkesmässigt utnyttja uppfinning, varå annan har patent, erhålla tvångslicens därtill.

48 §.

Den som utnyttjade patentsökt uppfinning yrkesmässigt här i riket när handlingarna i ansökningsärendet blevo tillgängliga enligt 22 § äger, om ansökningsleden leder till patent, erhålla tvångslicens till utnyttjandet, om synnerliga skäl föreligga samt han saknade kännedom om ansökningsleden och ej heller skäligen kunnat skaffa sig kännedom därom. Sådan rätt tillkommer under motsvarande förutsättningar även den som vidtagit väsentliga åtgärder för att utnyttja uppfinningen yrkesmässigt här i riket. Tvångslicens kan avse även tid innan patentet meddelades.

49 §.

Tvångslicens må icke meddelas annan än den som kan antagas äga förutsättningar att utnyttja uppfinningen på godtagbart sätt och i överensstämmelse med licensen.

Tvångslicens utgör ej hinder för patenthavaren att själv utnyttja uppfinningen eller att upplåta licens. Tvångslicens må övergå till annan endast tillsammans med rörelse, vari den utnyttjas eller utnyttjandet avsetts skola ske.

50 §.

Tvångslicens meddelas av rätten, som även bestämmer i vilken omfattning uppfinningen må utnyttjas samt fastställer vederlaget och övriga villkor för licensen. När väsentligt ändrade förhållanden påkalla det, äger rätten på yrkande upphäva licensen eller fastställa nya villkor för denna.

7 KAP.

Patents upphörande m. m.

51 §.

Erlägges icke årsavgift enligt föreskrifterna i 41 och 42 §§, är patentet förfallet från och med ingången av det patentår för vilket avgiften icke erlagts.

Patent, som förfallit enligt första stycket, må återupprättas av patentmyndigheten, om patenthavaren har godtagbar ursäkt för sin underlåtenhet. Ansökan om återupprättande skall göras skriftligen hos patentmyndigheten senast sex månader från den dag, då avgiften senast skolat erläggas. Inom samma tid skall årsavgiften med den förhöjning, som må vara bestämd, och fastställd återupprättningsavgift erläggas. Behörigen gjord ansökan skall kungöras.

Den som efter det att patent förfallit men innan ansökan om återupprättande kungjorts börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt här i riket eller vidtagit väsentliga åtgärder därför äger den rätt som anges i 4 §, om patentet återupprättas.

52 §.

Har patent meddelats i strid mot 1 eller 2 §, skall rätten förklara patentet ogiltigt, om talan föres därom. Patent må dock ej förklaras ogiltigt på den grund att den som erhållit patentet varit berättigad till blott viss andel däri.

Utom i fall som avses i tredje stycket må talan föras av envar som lider förfång av patentet och, om det finnes påkallat ur allmän synpunkt, av myndighet som Konungen bestämmer.

Talan, som grundas på att patent meddelats annan än den som är berättigad till patentet enligt 1 §, må föras endast av den som påstår sig berättigad till patentet. Talan skall väckas inom ett år efter erhållen kännedom om patentets meddelande och de övriga omständigheter på vilka talan grundas. Var patenthavaren i god tro när patentet meddelades eller när det övergick på honom, må talan ej väckas senare än tre år efter patentets meddelande.

53 §.

Har patent meddelats annan än den som är berättigad till patentet enligt 1 §, skall rätten på talan av den berättigade överföra patentet på honom. I fråga om den tid inom vilken talan skall väckas äga bestämmelserna i 52 § tredje stycket tillämpning.

Har den som fränkännes patentet i god tro börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt här i riket eller vidtagit väsentliga åtgärder därför, äger han mot skäligt vederlag och på skäliga villkor i övrigt fortsätta det påbörjade eller igångsätta det tillämnade utnyttjandet med bibehållande av dess allmänna art. Sådan rätt tillkommer under motsvarande förutsättningar även innehavare av licens som är antecknad i patentregistret.

Rätt enligt andra stycket må övergå till annan endast tillsammans med rörelse, vari den utnyttjas eller utnyttjandet avsetts skola ske.

*(Kungl. Maj:ts förslag)**(Utskottets förslag)*

54 §.

Avstår patenthavaren skriftligen hos patentmyndigheten från patentet, skall myndigheten förklara patentet upphört.

Är patent utmätt eller är tvist om överföring av patent anhängig, må patentet icke förklaras upphört så länge utmätningen består eller tvisten icke blivit slutligt avgjord.

55 §.

Har patent förfallit eller förklarats upphört eller har genom lagakraftvunnen dom patent förklarats ogiltigt eller blivit överfört, skall patentmyndigheten utfärda kungörelse därom. Kungörelse skall även utfärdas, när ansökan om återupprättande blivit prövad genom lagakraftvunnet beslut.

8 KAP.

Uppgiftsskyldighet

56 §.

Åberopar patentsökande ansökningen gentemot annan innan handlingarna i ansökningsärendet blivit tillgängliga enligt 22 §, är han skyldig att på begäran lämna sitt samtycke till att denne får taga del av handlingarna.

Den som genom direkt hänvändelse till annan, i annons eller genom påskrift på vara eller dess förpackning eller på annat sätt anger att patent sökts eller meddelats utan att samtidigt lämna upplysning om ansökningens eller patentets nummer, är skyldig att på begäran utan dröjsmål lämna sådan upplysning. Anges icke uttryckligen att patent sökts eller meddelats men är vad som förekommer ägnat att framkalla uppfattningen att så är fallet, skall på begäran utan dröjsmål lämnas upplysning huruvida patent sökts eller meddelats.

9 KAP.

Ansvar och ersättningskyldighet m. m.

57 §.

Gör någon intrång i den ensamrätt som patent medför (patentintrång) och sker det uppsåtligen, dömes till dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Brottet må åtalas av allmän åklagare endast om målsägande anger det till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt.

58 §.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet begår patentintrång skall utge skäligen ersättning för utnyttjandet av uppfinningen samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget medfört. Föreligger endast ringa oaktsamhet, må ersättningen jämkas.

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

Begår någon patentintrång utan uppsåt eller oaktsamhet, skall han utge ersättning för utnyttjandet av uppfinningen, om och i den mån det finnes skäligt.

Talan om ersättning för patentintrång må avse skada endast under de fem senaste åren innan talan väcktes. För skada under tid dessförinnan är rätten till ersättning förlorad.

59 §.

På yrkande av den som lidit patentintrång äger rätten efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång förordna, att patentskyddat alster, som tillverkats utan patenthavarens lov, eller föremål, vars användande skulle innebära patentintrång, skall på visst sätt ändras eller sättas i förvar för återstoden av patenttiden eller förstöras eller, i fråga om patentskyddat alster, mot lösen utlämnas till den som lidit intrånget. Vad nu sagts gäller ej mot den som i god tro förvärvat egendomen eller särskild rätt därtill och själv icke begått patentintrång.

Egendom som avses i första stycket må tagas i beslag, om brott som anges i 57 § skäligen kan antagas föreligga. Vad som är föreskrivet om beslag i brottmål i allmänhet äger därvid tillämpning.

Utän hinder av vad som sägs i första stycket må rätten, om synnerliga skäl föreligga, på yrkande förordna att innehavare av egendom som avses i första stycket skall äga förfoga över egendomen under återstoden av patenttiden eller del därav mot skäligt vederlag och på skäliga villkor i övrigt.

60 §.

Utnyttjar någon yrkesmässigt patentsökt uppfinning efter det handlingarna i ansökningsärendet blivit tillgängliga enligt 22 §, äger vad som sägs om patentintrång motsvarande tillämpning i den mån ansökningen leder till patent. Till straff må dock ej dömas och ersättning för skada på grund av utnyttjande som sker innan utläggning av patentansökningen kungjorts enligt 21 § må bestämmas endast enligt 58 § andra stycket.

Bestämmelserna i 58 § tredje stycket äga ej tillämpning, om ersättnings-talan väckes senast ett år efter patentets meddelande.

61 §.

Har patent förklarats ogiltigt genom dom som vunnit laga kraft, må ej enligt 57—60 §§ dömas till straff, ersättning eller säkerhetsåtgärd.

Föres talan rörande patentintrång och gör den mot vilken talan föres gällande att patentet är ogiltigt, skall rätten på hans yrkande förklara målet vilande i avbidan på att frågan om patentets giltighet slutligt prövas. Är talan härom icke väckt, skall rätten i samband med vilandeförklaringen förelägga honom viss tid inom vilken sådan talan skall väckas.

62 §.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet som ej är ringa underlåter att fullgöra vad som åligger honom enligt 56 § dömes till dagsböter.

Sådan påföljd skall även ådömas den som i fall som avses i nämnda paragraf lämnar felaktig upplysning, Sådan påföljd skall även ådömas den som i fall som avses i nämnda paragraf uppsåtligen eller av oakts-

(Kungl. Maj:ts förslag)

om för gärningen ej är stadgat straff i brottsbalken.

(Utskottets förslag)

samhet som ej är ringa lämnar felaktig upplysning, om för gärningen ej är stadgat straff i brottsbalken.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att fullgöra vad som åligger honom enligt 56 § eller i fall som där avses lämnar felaktig upplysning skall ersätta uppkommen skada. Är oaktsamheten ringa må ersättningen jämkas.

Brott som avses i första och andra styckena må åtalas av allmän åklagare endast om målsägande anger det till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt.

63 §.

Patenthavare eller den som på grund av licens äger utnyttja uppfinningen må föra talan om fastställelse, huruvida han på grund av patentet åtnjuter skydd gentemot annan, om ovisshet råder om förhållandet och denna länder honom till förfång.

Den som driver eller avser att driva verksamhet äger, under samma villkor, föra talan mot patenthavare om fastställelse, huruvida hinder mot verksamheten föreligger på grund av visst patent.

Göres i mål som avses i första stycket gällande att patentet är ogiltigt, äga bestämmelserna i 61 § andra stycket motsvarande tillämpning.

64 §.

Den som vill väcka talan om patents ogiltighet, överföring av patent eller meddelande av tvångslicens skall anmäla detta till patentmyndigheten samt underrätta envar som enligt patentregistret innehar licens till patentet. Vill licenstagare väcka talan om intrång i patent eller om fastställelse enligt 63 § första stycket, skall han underrätta patenthavaren därom.

Underrättelseskyldighet enligt första stycket anses fullgjord, när underrättelse i betald rekommenderad försändelse sänts under den adress som antecknats i patentregistret.

Visas ej, när talan väckes, att anmälan eller underrättelse skett enligt föreskrifterna i första stycket, skall käranden givas tid därtill. Forsitter han denna tid, må hans talan icke upptagas till prövning.

65 §.

Stockholms rådhusrätt är rätt domstol i mål som gäller

1. bättre rätt till patentsökt uppfinning,
2. patents ogiltighet eller överföring av patent,
3. meddelande av tvångslicens, fastställande av nya villkor för eller upphävande av sådan licens eller rätt som avses i 53 § andra stycket,
4. patentintrång,
5. fastställelse enligt 63 § eller
6. bestämmande av ersättning enligt 75 §.

66 §.

I mål som anges i 65 § består rådhusrätten, utom i fall som avses i andra stycket nedan, av sex ledamöter, av vilka tre skola vara lagfarna och tre

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

tekniskt sakkunniga. Har förfall uppkommit för en av ledamöterna sedan huvudförhandling påbörjats, är rätten dock domför med övriga fem ledamöter. En av de lagfarna ledamöterna är rättens ordförande.

Vid måls avgörande utan huvudförhandling och vid handläggning, som ej sker vid huvudförhandling eller syn på stället, består rådhusrätten av en lagfaren ledamot eller, om så är lämpligt, av en lagfaren och en tekniskt sakkunnig ledamot, varvid den lagfarna ledamoten är rättens ordförande.

67 §.

Hovrätten är i mål, i vars avgörande i rådhusrätten tekniskt sakkunnig ledamot deltagit, domför med fyra lagfarna och två tekniskt sakkunniga ledamöter. Flera än fem lagfarna och tre tekniskt sakkunniga ledamöter må ej sitta i rätten.

68 §.

Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer förordnar för tre år i sänder minst tjugofem personer att tjänstgöra som tekniskt sakkunniga ledamöter i rådhusrätten och hovrätten. Under treårsperiod äger Konungen vid behov för återstående del av perioden förordna ytterligare personer för sådan tjänstgöring.

Rättens ordförande utser bland de sålunda förordnade, med hänsyn till önskvärd teknisk sakkunskap och övriga förhållanden, för varje särskilt mål dem som skola inträda i rätten. Tekniskt sakkunnig ledamot som avgått är skyldig att tjänstgöra vid fortsatt behandling av mål i vars handläggning han förut deltagit.

69 §.

I mål enligt 65 § skall rätten inhämta yttrande från patent- och registreringsverkets besväravdelning, om det finnes erforderligt.

70 §.

Avskrift av dom eller slutligt beslut i mål som avses i 65 § skall sändas till patentmyndigheten.

10 KAP.

Särskilda bestämmelser

71 §.

Patenthavare, som ej har hemvist här i riket, skall ha ett här bosatt ombud, som äger för honom mottaga delgivning av stämning, kallelser och andra handlingar i mål och ärenden rörande patentet med undantag av stämning i brottmål och föreläggande för part att infinna sig personligen inför domstol. Ombud skall anmälas till patentregistret och antecknas däri.

Har patenthavaren ej anmält ombud som avses i första stycket, må delgivning i stället ske genom att den handling som skall delges sändes till honom med posten i betalt brev under hans i patentregistret antecknade adress. Är fullständig adress ej antecknad i registret, må delgivning ske genom att handlingen anslås i patentmyndighetens lokal. Om delgivningen skall

*(Kungl. Maj:ts förslag)**(Utskottets förslag)*

kungörelse införs i allmänna tidningarna. Delgivningen anses ha skett när vad nu sagts blivit fullgjort.

Konungen äger under förutsättning av ömsesidighet förordna, att bestämmelserna i första och andra styckena icke skola äga tillämpning i fråga om patenthavare som har hemvist i viss främmande stat eller har ett i den staten bosatt ombud, vilket är anmält till patentregistret här i riket och äger behörighet som anges i första stycket.

72 §.

Talan mot annat slutligt beslut av patentmyndigheten enligt denna lag än som avses i 24 §, föres genom besvär hos patent- och registreringsverkets besväravdelning inom två månader från beslutets dag. Den som vill anföra besvär skall erlægga fastställd besväravgift inom samma tid vid påföljd att besvären icke upptagas till prövning.

Mot besväravdelningens beslut föres talan genom besvär hos Konungen inom två månader från beslutets dag.

73 §.

Avgifter enligt denna lag fastställas av Konungen. Därvid äger Konungen, såvitt avser årsavgifter, förordna att ett eller flera av de första patentären skola vara avgiftsfria.

74 §.

Närmare bestämmelser angående ansökan om patent, kungörelser i patentärende, tryckning av ansökningshandlingarna, patentregistret och dess förande samt patentmyndigheten utfärdas av Konungen eller i den omfattning Konungen bestämmer av patentmyndigheten. Diarier hos patentmyndigheten skola vara tillgängliga för allmänheten i den utsträckning Konungen bestämmer.

Konungen äger förordna, att handlingar i ärenden angående ansökan om patent må utlämnas till myndighet i annan stat.

Konungen äger även förordna att granskning av ansökningar om patent, efter framställning av patentmyndigheten, må äga rum hos myndighet i annan stat eller hos internationell institution samt att den som söker patent på uppfinning, varå han tidigare sökt patent i annan stat, skall vara skyldig att redovisa vad patentmyndigheten i den staten delgivit honom rörande prövningen av uppfinningens patenterbarhet.

75 §.

Befinner sig riket i krig eller krigsfara äger Konungen, om det finnes nödvändigt ur allmän synpunkt, förordna, att rätt till viss uppfinning skall avstås till staten eller till annan som Konungen bestämmer. För rätt till uppfinning, som sålunda tages i anspråk, skall skälig ersättning utges. Träffas icke överenskommelse om ersättningen med den ersättningsberättigade, bestämmes ersättningen av rätten.

Har rätt till uppfinning tagits i anspråk av annan än staten till följd av förordnande enligt första stycket och fullgör denne icke sin ersättningsskyldighet, är staten pliktig att på ansökan av den ersättningsberättigade ge näst utge ersättningen.

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

76 §.

Om uppfinningar av betydelse för rikets försvar gälla särskilda bestämmelser.

I kraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1967, då förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent upphör att gälla. Avser uppfinning livs- eller läkemedel må dock, intill dess Konungen förordnar annat, patent icke meddelas på själva alstret.

2. Den nya lagen äger tillämpning även på patent som meddelats före lagens ikraftträdande eller som meddelas på grund av ansökan som ingivits dessförinnan i den mån annat ej följer av vad som stadgas nedan.

Bestämmelserna i 16 § första stycket förordningen angående patent äga fortfarande tillämpning i fråga om patent som meddelats eller meddelas på grund av ansökan som gjorts före lagens ikraftträdande eller som enligt bestämmelserna i 6 § den nya lagen skall anses gjord före denna tidpunkt.

3. Fråga om ogiltigförklaring av patent, som meddelats enligt förordningen angående patent, och om rätt att väcka talan om sådan ogiltigförklaring bedömes enligt nämnda förordning. I fråga om ersättning för patentintrång, som ägt rum före den nya lagens ikraftträdande, och om rätt att väcka talan härom äger förordningen angående patent alltjämt tillämpning.

4. Den som vid den nya lagens ikraftträdande här i riket yrkesmässigt utnyttjade uppfinning, varå patent icke kunnat meddelas enligt förordningen angående patent, eller vidtagit väsentliga åtgärder härför äger utan hinder av att patent sedermera meddelas på uppfinningen den rätt som sägs i 4 § den nya lagen, oaktat han påbörjat utnyttjandet eller vidtagit åtgärder härför efter det ansökningen gjordes.

5. Har före den nya lagens ikraftträdande uppfinning blivit allmänt tillgänglig till följd av åtgärd, som vidtagits av sökanden eller någon från vilken denne härleder sin rätt, och har patentansökningen ingivits före den 1 juli 1967, skall vid bedömningen huruvida till följd därav hinder föreligger mot meddelande av patent eller patent skall förklaras ogiltigt 3 § förordningen angående patent äga tillämpning.

6. Patentansökan, som vid den nya lagens ikraftträdande är anhängig hos patentmyndigheten, skall behandlas och avgöras enligt förordningen angående patent, om patentmyndigheten före ikraftträdandet givit sökanden underrättelse enligt 7 § första stycket nämnda förordning.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1968, då förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent upphör att gälla. Avser uppfinning livs- eller läkemedel må dock, intill dess Konungen förordnar annat, patent icke meddelas på själva alstret.

2. Den nya lagen äger tillämpning även på patent som meddelats före lagens ikraftträdande eller som meddelas på grund av ansökan som ingivits dessförinnan i den mån annat ej följer av vad som stadgas nedan.

Bestämmelserna i 16 § första stycket förordningen angående patent äga fortfarande tillämpning i fråga om patent som meddelats eller meddelas på grund av ansökan som gjorts före lagens ikraftträdande eller som enligt bestämmelserna i 6 § den nya lagen skall anses gjord före denna tidpunkt.

3. Fråga om ogiltigförklaring av patent, som meddelats enligt förordningen angående patent, och om rätt att väcka talan om sådan ogiltigförklaring bedömes enligt nämnda förordning. I fråga om ersättning för patentintrång, som ägt rum före den nya lagens ikraftträdande, och om rätt att väcka talan härom äger förordningen angående patent alltjämt tillämpning.

4. Den som vid den nya lagens ikraftträdande här i riket yrkesmässigt utnyttjade uppfinning, varå patent icke kunnat meddelas enligt förordningen angående patent, eller vidtagit väsentliga åtgärder härför äger utan hinder av att patent sedermera meddelas på uppfinningen den rätt som sägs i 4 § den nya lagen, oaktat han påbörjat utnyttjandet eller vidtagit åtgärder härför efter det ansökningen gjordes.

5. Har före den nya lagens ikraftträdande uppfinning blivit allmänt tillgänglig till följd av åtgärd, som vidtagits av sökanden eller någon från vilken denne härleder sin rätt, och har patentansökningen ingivits före den 1 juli 1968, skall vid bedömningen huruvida till följd därav hinder föreligger mot meddelande av patent eller patent skall förklaras ogiltigt 3 § förordningen angående patent äga tillämpning.

6. Patentansökan, som vid den nya lagens ikraftträdande är anhängig hos patentmyndigheten, skall behandlas och avgöras enligt förordningen angående patent, om patentmyndigheten före ikraftträdandet givit sökanden underrättelse enligt 7 § första stycket nämnda förordning.

(Kungl. Maj:ts förslag)

7. Ansökan om patent, som ingivits före den nya lagens ikraftträdande, skall icke hållas tillgänglig enligt 22 § den nya lagen före den 1 juli 1967, om ansökningen icke dessförinnan utlägges eller sökanden begär att ansökningen skall hållas tillgänglig.

8. I fråga om årsavgift för patentår som börjar före den 1 juli 1967 gälla bestämmelserna i 11 § förordningen angående patent.

9. Vad i förordningen angående patent är särskilt stadgat om tilläggs- patent äger, i stället för 7 § andra stycket andra punkten och tredje stycket samt 41 § andra stycket den nya lagen, tillämpning på tilläggs- patent som meddelats före lagens ikraftträdande.

10. Bestämmelserna i 61 § andra stycket och 63 § tredje stycket den nya lagen äga icke tillämpning i fråga om patentmål, som anhängiggjorts före lagens ikraftträdande. För sådana mål skall i stället äldre lag tillämpas. Bestämmelserna i 67 § den nya lagen äga icke tillämpning i fråga om patentmål som avgjorts av rådhusrätten före lagens ikraftträdande.

(Utskottets förslag)

7. Ansökan om patent, som ingivits före den nya lagens ikraftträdande, skall icke hållas tillgänglig enligt 22 § den nya lagen före den 1 juli 1968, om ansökningen icke dessförinnan utlägges eller sökanden begär att ansökningen skall hållas tillgänglig.

8. I fråga om årsavgift för patentår som börjar före den 1 juli 1968 gälla bestämmelserna i 11 § förordningen angående patent.

2) Lag**om ändring i lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret**

Härigenom förordnas, att 5, 8, 9 och 10 §§ lagen den 29 november 1946 med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

5 §.

Så länge förbudet är gällande skall ansökning om patent på uppfinningen icke offentliggöras enligt 21 och 22 §§ patentlagen.

8 §.

Är uppfinning som sägs i 1 § av särskild betydelse för försvaret, äger Konungen föreskriva, att 19—23, 26 och 27 §§ patentlagen ej skola tillämpas på ansökningen.

Äro ansökningshandlingarna fullständiga och har anledning ej förekommit att avslå ansökningen efter vad som sägs i 16 § patentlagen, skall hemligt patent meddelas samt bevis därom utfärdas. De till ärendet hörande handlingarna må icke utan granskningsmyndighetens tillstånd utlämnas till annan än patenthavaren och ej heller må något yppas om dem.

Patentmyndigheten skall — — för allmänheten.

9 §.

Upphäves föreskrift som sägs i 8 §, skall alltjämt anhängig ansökan i fortsättningen handläggas enligt 19—23, 26 och 27 §§ patentlagen. Är patent meddelat, skall anteckning därom göras i det allmänna patentregistret

¹ Senaste lydelse av 8 och 9 §§, se SFS 1962: 624.

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

samt kungörande och offentliggörande i övrigt ske i enlighet med 26 § patentlagen.

10 §.

Meddelas enligt — — — därigenom sker.

Talan om ersättning prövas av Stockholms rådhusrätt i den sammansättning som anges i 66 § patentlagen. Angående hovrättens sammansättning i mål som här avses äger 67 § patentlagen motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1967.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1968.

Vad som sägs i 10 § om hovrättens sammansättning äger icke tillämpning i mål som avgjorts av rådhusrätten före nämnda dag.

3) Lag

om patent- och registreringsverkets besvärsavdelning

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Inom patent- och registreringsverket skall finnas en besvärsavdelning för prövning av besvär i ärenden rörande patent och varumärken samt ärenden angående släktnamn och förnamn.

Besvärsavdelningen består av ämbetsverkets chef som ordförande, minst fem av Konungen utsedda tekniskt kunniga ledamöter och minst tre av Konungen utsedda lagkunniga ledamöter.

Besvärsavdelningen må arbeta på avdelningar. Ordförande på avdelning förordnas av Konungen.

2 §.

Besvärsavdelningen är vid handläggning av patentärenden beslutför med tre ledamöter, av vilka minst två skola vara tekniskt kunniga. Om patentärendes beskaffenhet fordrar det, skall lagkunnig ledamot delta.

Vid handläggning av varumärkes- och namnärenden är besvärsavdelningen beslutför med tre ledamöter, av vilka minst två skola vara lagkunniga.

3 §.

Som besvärsavdelningens beslut gäller den mening, varom flertalet för- enar sig, eller vid lika röstetal den mening som ordföranden biträder.

4 §.

Besvärsavdelningen äger låta höra vittne vid allmän domstol till utredning i ärende som ankommer på dess prövning.

5 §.

Närmare bestämmelser om besvärsavdelningens verksamhet utfärdas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1967.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1968.

*(Kungl. Maj:ts förslag)**(Utskottets förslag)*

4) Lag

om ändring i varumärkeslagen den 2 december 1960 (nr 644)

Härigenom förordnas, att 37, 47 och 48 §§ varumärkeslagen den 2 december 1960¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

37 §.

Gör någon — — — sex månader.

Brottet må åtalas av allmän åklagare endast om målsägande angiver det till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt.

47 §.

Talan mot slutligt beslut av registreringsmyndigheten enligt denna lag må föras av sökanden, om det gått honom emot. Mot beslut, varigenom ansökan bifallits oaktat invändning framställts i behörig ordning, må talan föras av den som gjort invändningen. Återkallar invändaren sin talan, må denna likväl prövas, om särskilda skäl föreligga.

Talan föres genom besvär hos patent- och registreringsverkets besvärsavdelning inom två månader från beslutets dag.

Mot besvärsavdelningens beslut må talan föras av sökanden, om det gått honom emot. Talan föres genom besvär hos Konungen inom två månader från beslutets dag.

48 §.

Det ankommer på Konungen eller i den omfattning Konungen bestämmer på registreringsmyndigheten att meddela närmare föreskrifter om vad sökanden i registreringsärenden har att iakttaga, om kungörande som sägs i 20, 21 och 46 §§ samt eljest om förfarandet i dessa ärenden, om förfarandet vid besvär enligt 47 § ävensom om varumärkesregistrets förande.

Vid ansökan — — — registreringsperiodens utgång.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1967.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1968.

5) Lag

om ändrad lydelse av 35 § namnlagen den 11 oktober 1963 (nr 521)

Härigenom förordnas, att 35 § namnlagen den 11 oktober 1963 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

35 §.

Talan mot slutligt beslut av namnmyndigheten må föras av sökanden, om det gått honom emot. Mot beslut, varigenom ansökan bifallits oaktat invändning framställts i behörig ordning, må talan föras av den som gjort in-

¹ Senaste lydelse av 47 § se SFS 1962: 145.

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

vändningen. Återkallar invändaren sin talan, må denna likväl prövas, om särskilda skäl föreligga.

Talan föres genom besvär hos patent- och registreringsverkets besvärsavdelning inom en månad från beslutets dag.

Mot besvärsavdelningens beslut må talan icke föras.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1967.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1968.

6) Lag

om ändrad lydelse av 85 § utsökningslagen

Härigenom förordnas, att 85 § utsökningslagen¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

85 §.

När fast ——— hos överexekutor.

Då fast ——— utmätningen skett.

Utmättes fartyg ——— urskiljande erfordras.

Gäller utmätningen ——— rörande luftfartyg.

Myndighet, vilken ——— är sagt.

Har domstol ——— till överexekutor.

Sker utmätning ——— till kommerskollegium.

Utmättes patent, skall utmätningssmannen ofördröjligen till patentmyndigheten sända bevis om utmätningen med angivande av patentets nummer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1967.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1968.

Stockholm den 24 oktober 1967

På första lagutskottets vägnar:

INGRID GÄRDE WIDEMAR

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herr Erik Svedberg (s), fröken Mattson (s), herrar Hjorth (s), Ernulf (fp), Schött (h), Gösta Jacobsson (h), Axel Kristiansson (cp) och fru Lilly Ohlsson (s);

från andra kammaren: fru Gärde Widemar (fp), fru Johansson (s), herr Ekström i Björkvik (s), fröken Bergegren (s), herrar Gustafsson i Borås (fp), Dockered (cp), Oskarson (h) och Jönsson i Malmö (s).

¹ Senaste lydelse se SFS 1964: 446.